БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 294 (11280) | 1966 оной декабриин 15, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум 1966 оной декабриин 13-да боложо үргэлжэлөө.

«СССР-эй уласхоорондын политика ба коммунис хүдэлөөнэй нягта нэгэдэлэй түлөө КПСС-эй тэмсэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ элидхэлые пленум зүбшэн хэлсэбэ.

Нүхэд Д. А. КУНАЕВ—Казахстанай компартиин нэгэдэхи секретарь, Н. Г. ЕГОРЫЧЕВ — КПСС-эй Московско горкомой нэгэдэхи секретарь, П. Е. ШЕЛЕСТ—Украинын компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, В. С. ТОЛСТИКОВ — КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь, А. П. ШИТИКОВ — КПСС-эй Хабаровска крайкомой нэгэдэхи секретарь, Ш. Р. РАШИДОВ—Узбекистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, А. А. ГРЕЧКО—СССР-эй Оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, В. В. ГРИШИН—ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ, И. И. БОДЮЛ—Молдавиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, М. В. КЕЛДЫШ — СССР-эй Наукануудай академиин президент, Т. УСУБАЛИЕВ — Киргизэй компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, А. А. ГРОМЫКО—СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр, П. М. МАШЕРОВ—Белоруссиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь гэгшэд үгэ хэлээ.

ЦК-гай Пленум «СССР-эй уласхоорондын политика ба коммунис хүдэлөөнэй нягта нэгэдэлэй түлөө КПСС-эй тэмсэл тухай» тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

«1967 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй проект тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ нүхэр Н. К. БАЙБАКОВОЙ, «СССР-эй 1967 оной Гүрэнэй бюджедэй проект тухай» СССР-эй Финансын министр нүхэр В. Ф. ГАРБУЗОВАЙ элидхэлнүүдые ЦК-гай Пленум соносоо.

ЦК-гай Пленум эдэ асуудалнуудаар зохихо тогтоол баталан абаба.

Пленум нүхэр С. М. СОЛОМЕНЦЕВЫЕ КПСС-эй ЦК-гай секретарь болгон һунгаа. Тиигээд КПСС-эй ЦК-гай Пленум хүдэлмэрээ дүүргэбэ.

„СССР-эй УЛАСХООРОНДЫН ПОЛИТИКА БА КОММУНИС ХҮДЭЛӨӨНЭЙ НЯГТА НЭГЭДЭЛЭЙ ТҮЛӨӨ КПСС-эй ТЭМСЭЛ ТУХАЙ“

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМЭЙ ГАРГАҺАН ТОГТООЛ

«СССР-эй уласхоорондын политика ба коммунис хүдэлөөнэй нягта нэгэдэлэй түлөө КПСС-эй тэмсэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэлые соносожо зүбшэн хэлсээд, КПСС-эй ЦК-гай Пленум иигэжэ ТОГТООБО:

Уласхоорондын политикын, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй талаар партиин XXIII съездын тодорхойлһон хараа бодолые бэелүүлхын гула ЦК-гай Политбюрогой баримталдаг политическэ хараа шугам ба бодото ажал ябуулгые бүхы дээрэнь бүрин һайшааха.

КПСС-эй ЦК, Советскэ правительство империализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулжа, социальна ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршолго тухай ленинскэ хараа бодол сэхэ шууд бэелүүлэн, манай ороной уласхоорондын байдалые улам батадхаха ябадал туйлаа гэжэ Пленум тэмдэглэнэ. Бүгэдэ ниитын эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал хамгаалгада, сүлөөтэ байдалай, эб найрамдалай, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө олониитэ ажалшадай тэмсэлдэ Советскэ Союз хубитаяа ехээр оруулна.

Гэхэ зуура империалис гүрэнүүдэй, түрүүшын ээлжээндэ американска империализмын, тэрэшэлэн ФРГ-гэй реваншис бүлэгүүдэй ээрхэг түримхэй политикань уласхоорондын байдалые заһаруулан һайжаруулгын, эб найрамдал батадхалгын замда ехэ һаад ушаруулжа байна. Империализмын дай жүрөөдэгшэ хүсэнүүдтэ, бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэнь хамаархадаг, сэрэгэй хёмороо үүсхэн дэбэргэдэг тэдэнэй политикада саашадаашье хатуу шанга харюу үгэхэ шухала.

Пленум Вьетнамай асуудалаар Политбюрогой, Советскэ правительствын баримталдаг хараа бодолые һайшаана, США-гай империализмын хорото түримхэй ябуулгада эсэргүүсэгшэ вьетнам арадай баатарлиг тэмсэлдэнь саашадаашье бүрин дэмжэлгэ үзүүлхэ шухала гэжэ тоолоно.

Пленум Европын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ хэрэгые ехэ удха шанартай гэжэ мэдэрээд, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ЦК-нуудай нэгэдэхи секретарьнарай, Варшавска договорто хабаатай оронуудай правительствануудай толгойлогшонорой, Варшавска, Бухарестскэ зүблөөнүүдэй документнүүд дотор найруулагдаһан гол ёһонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлые тон шухала зорилгодо тоолоно.

Дэлхэйн социалис байгуулалтын эмхидэл ба хүсэ шадалые улам батадхаха, социалис гүрэнүүдэй хоорондын политическэ, экономическа харилсаа холбоое хүгжөөхэ, дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин һаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлхэ, колониальна дарлалтада, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа арадуудые дэмжэхэ, национально-сүлөөрэлгын хүсэнүүдтэй холбоо барисаагаа улам батадхаха хараа бодол сэхэ шууд баримталан бэелүүлхэ гээшэ уласхоорондын мүнөөнэй байдалда хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болонхой гэжэ ЦК-гай Пленум онсолон тэмдэглэнэ.

КПСС-эй, Хитадай компартиин хоорондохи, Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын хоорондохи харилсаанай талаар Политбюрогой, Советскэ правительствын баримталан бэелүүлдэг хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые ЦК-гай Пленум бүрин һайшаана. Хитад орондо һүүлэй үедэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүдһээ, КПК-гай ЦК-гай XI пленумэй шиидхэбэринүүдһээ харахада, Мао Цзэ-дунай ба тэрэнэй бүлэглэлэй баримталдаг дээрэнхы хархис, Совет орондо харша политикань шэнэ, аюултай шатадаа ороод байна. КПК-гай мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уласхоорондын оршом соо бэелүүлдэг хараа бодол; социалис оронууд тушаа тэдэнэй баримталдаг политика; манай партида, совет арадта эсэргүү дайсан харша аашанууд ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй эб ее таһалха гэһэн ябуулганууд — бултадаа марксизм-ленинизмтэй ямаршье холбоогүй байна. Иимэ политика, иимэ ябуулгануудынь социализмын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ашаг туһада, хитад арадай өөһэдынь социалис туйлалтануудта хохидол ушаруулна, үнэндөө империализмда туһа хүргэнэ.

Хитадай компартитай, Хитадай Арадай Республикатай хани барисаатай, интернациональна һанал нэгэтэй байха гэдэг манай партиин хараа бодолой хэлбэришэгүй байһые ЦК-гай Пленум лаблан мэдүүлнэ. Гэхэтэй хамта, Хитадай мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй баримталдаг, Ленинэй һургаалда харша үзэл бодолнуудые, дээрэнхы хархис, националис хараа бодолые эрид шууд элишэлхэ, марксизм-ленинизмые, 1957, 1960 онуудай Московско зүблөөнүүдэй тодорхойлон хараалһан генеральна хараа шугамые хамгаалхын тула бүри шангаар тэмсэхэ шухала гэжэ Пленум тоолоно.

Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудай үндэһөөр бүхы коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай нягта эмхидэлтэй байхын түлөө тэмсэхэ гээшэ мүнөөнэй байдалда бүри ехэ удха шанартай болонхой. Партинуудай хоорондоо харилсан зүбшэлһэнэй үндэһөөр һайтар бэлдэжэ, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын шэнэ зүблөө зарламаар таатай эрхэ байдал бии боложо байна гэһэн аха дүү марксистско-ленинскэ партинуудай һанал бодолые КПСС-эй ЦК зүбтэйдэ тоолоно.

Өөһэдынгөө зохёон байгуулхы ажалаар ороной экономическа, сэрэгэй хүсэ шадал улам арьбадхахыень, партиин Программаар, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдээр тодорхойлогдоһон коммунис байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхыень, Агуухэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй алдарта ойе эрхим һайнаар угтахыень партийна организацинуудые, Советскэ Союзай бүхы ажалшадые КПСС-эй ЦК-гай Пленум уряална.

1967 ондо СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ, СССР-эй ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛ

1967 ОНДО СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ, СССР-эй ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕДЭЙ ПРОЕКТНҮҮДЫЕ ГОЛ ТҮЛЭБ ҺАЙШААХА.

СОЛОМЕНЦЕВ МИХАИЛ СЕРГЕЕВИЧ—КПСС-эй ЦК-гай СЕКРЕТАРЬ

1913 ондо таряашанай бүлэ дотор түрэһэн,ород, 1940 онһоо КПСС-эй гэшүүн, Ленинградай политехническэ институт дүүргэһэн—дээдэ эрдэмтэй.

1930 онһоо—колхозник. 1940 онһоо, институт дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, цехэй мастераар начальнигаар, ЦК-гай парторгоор, заводой ахамад инженерээр, директорээр хүдэлмэрилөө. 1954—1957 онуудта КПСС-эй Челябинска обкомой секретарьлар, хоёрдохи секретаряар хүдэлмэрилһэн, 1957 онһоо Челябинска совнархозой түрүүлэгшэ байһан. 1959 онһоо партиин Карагандинска обкомой нэгэдэхи секретарь, Казахстанай КПК-гай хоёрдохи секретарь байһан. 1964 онһоо КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь байһан. 1966 онһоо КПСС-эй ЦК-гай хүндэ промышленностиин таһагые даагшар хүдэлмэрилөө.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат. Союзай Соведэй хуули гаргаха һанамжа хэдэг комиссиин түрүүлэгшэ.

Советскэ Союзай ордену уд, медальнуудаар шагнагданхай.

АЖАХЫН ШЭНЭ РЕФОРМО БА ҮҮСХЭЛ

Шэнээр баригдаһан правлениин гэр соо үдэшэ бүхэн хүн олоороо сугларна. Колхозой түрүүлэгшэ Николай Григорьевич Тютрин суглаа зүблөөндэ ехэшье дуратай бэшэ мүртөө энээхэн үедэ ходол хүнүүдые суглуулжа, тэдэнээрээ хөөрэлдэнэ. Колхозой бухгалтер, экономист, агрономууд, зоотехнигүүд. Баһа бабагар һахалтай үбгэд. Үглөө мүнөө сэрэгэй албанда мордохоор залуу хүбүүд, тэдэнэй үеын басагад. Бүри һаяхан лэ хүнүүдые суглаанда суглуулхань хүндэшэг хэрэг байдаг аад, харин мүнөө өөһэдөө ерэнэ. Тиигээд хөөрэлдэхэ юумэнь малһаа эхилээд, хабарай тарилга, шэнэ барилга гэхэ мэтээр олоншье һаа, удхань лэ нэгэ—шэнэ арга боломжонуудаа яажа хэрэглэхэб, хубилагдахагүй түсэб — даабари абаад байхадаа юу хэхэ хэрэгтэйб?

Иимэ ушар ганса Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздошье бэшэ, харин хүдөө бүхы нютагуудта үзэгдэдэг болоһон-һоонь хойшо ехэ үни болоогүй. Энэ хадаа КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй һүүлээр һэн.

Тиихэдэ, шэнэ удхатай ажахын хэмжээнүүдэй хараалагдаад байхада, бүри һаяхан болотор ходол хубилалта боложо байдаг хадань, тэдэ хэмжээнүүд саашадаа юун болгошо ааб гэжэ хараашалан байхашье улад дайралдадаг бэлэй. Теэд мүнөө тиимэ хүн хаанашье байхагүй.

Партиин Центральна Комитедэй мартын Пленум дээрэ зохёогдоһон ажахын шэнэ хэмжээнүүдэй хүсэнинь, аша туһань хоёр шахуу жэлэй нюур дээрэ һайтар шалгагдажа гараа. Дээрэ дурсагдаһан «Коммунизм» колхоз түсхайта жэшээ бэшэ. Эндэ хоёр жэл соо гүрэндэ эдеэ хоол тушааха түсэбөө үргэлжэдөө үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнгэн олзонь хоёр шахуу дахин ехэ болоо.

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ажахыгаа шэнэ ёһоор түсэблэдэг болоһоной, мүн гүрэнэй туһаламжа абаһанай ашаар үнгэрһэн хоёр жэл соо танигдашагүй ондоо болоо. Энэ жэлдэ 1964 онойхидо орходоо олзонь 580 мянган түхэриг ехэ болоо. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлэй дүүрэхэдэ 264 мянган түхэриг һула мүнгэтэй байгаа һаа, мүнөө жэл адагынь 500 мянган түхэригтэй үлэхэ.

Ажахын шэнэ хубилалтые бэелүүлһэнэй ашань ганса колхоз, совхозуудай экономикын бүхэжэһэн, олзо доходойнь ургаһан, ажал хүдэлмэриинь үрэтэй болоһон ушарнуудаар баримталагдана бэшэ. Ажахые шэнэ оршон байдалда эрхилдэг болоһоной гол дүнгынь гэхэ болоо һаа, ажалшадай эдэбхи үүсхэлэй ургаһан, хүдэлмэридөө шэнэ янзаар хандадаг болоһон, ажалай журамай бүхэжэһэн ябадал мүн.

Хүдэлмэриингөө үрэ дүнгые ехэ болгохо шэнэ арга бэдэрхэ, зөөри хэрэгсэлээ наряар эдлэхэ гэһэн үүсхэл оролдолго гаргажа ажаллаха ябадал мүнөө хүдөөгэй оршон байдалдахи шэнэ үзэгдэлнүүд болоно. Хонишон гү, али һаалишан, таряашан гү, али луговод, механизатор гү, али мэргэжэлтэ—бултадаа ажахын шэнэ журамые һайшаана, энэ журамые гүнзэгыгөөр шудалхые оролдоно. Иимэ байхада ажалай түрүүшүүлэй тоонь үдэрһөө үдэртэ олошоржо, социалис мүрысөөн ёһото дали һодо ороно.

Мүнөө үнгэржэ ябаһан 1966 ондо хонишодой 114 бригаданууд зуун хонин бүриһөө 95-һаа дээшэ хурьга абаа. Тиихэдэ зуун хурьга абагшадай тоо нёдондонойхидо орходоо хоёр шахуу олон болоо. Тэдэнэй дунда республика соогоо мэдээжэ хонишод—Зэдын «Коммунизм» колхозой гэшүүн Гомбоев, Борьёогой совхозой хүдэлмэришэн Дуринов, Үдын совхозой хонишон Тогмитова ба бусад.

Энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абаһан таряашадай, луговодуудай тоо бүри олон болоо.

Ажахын шэнэ реформо бэелүүлгэ хаа хаанагүй үрэ дүн һайнтай. Гэбэшье КПСС-эй обкомой һая болоһон IV пленум дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, энэ хүдэлмэридэ дутуунууд үшөөл ехэ байна. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд ажахын шэнэ реформын бэелүүлэгдэжэ байһан мүнөө үедэ, тэдэнэй хүдэлмэриие сэгнэхэ сэгнэлтэ тон ондоо болоо гэжэ хүсэд ойлгоодүй байна. Тиимэ ушарһаа зарим тэдыхэн амжалтануудаа урдынгаа показательнуудтай сасуулаад лэ, һанаагаа амардаг байна.

Ажахын шэнэ реформо бэелүүлхэдээ хүн зоной эдэбхи үүсхэлые үргэхэ материальна болон моральна урмашуулгануудые үргэнөөр хэрэглэхын орондо элдэб олон суглаа зүблөө татаха, хооһон үгэ уряа табиха, элдэбын саарһа бэшэхэ, хэрэгтэ хэрэггүй даабари үгэхэ ушар үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Мүн лэ иимэрхүүгээр партиин зарим райкомууд, үйлэдбэриин управлениинүүд хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райком конференци, зүблөө, суглаа татаха талаар яһала юумэ хэнэ. Зүгөөр мал ажал дээрэнь һайн жэшээ хубилалта болохо юумэн харагданагүй.

Шэнэ оршон байдалда колхоз, совхозуудай ажалшадай һайнаар ажаллаха нүхэсэлынь хадаа хүн зоной, бүхы ажалшадай халуун эдэбхи үүсхэл мүн. Эгээл тиимэһээ КПСС-эй обкомой IV пленум тогтоол соогоо иимэ эрилтэ партиин райкомуудта, партийна организацинуудта табина:

«Бии байһан арга боломжонуудые элирүүлхэ, дутуу дундануудые усадхаха хэрэгтэ партиин райкомуудай пленумэй, партийна суглаануудай үүргые дээшэлүүлхэ, хүдөөгэй ажалшадай дунда эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, бэедээ даалгагдаһан хүдэлмэриин түлөө кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые хододоо дээшэлүүлхэ. Үйлэдбэриин түрүүшүүлые, социалис мүрысөөндэ илагшадые материальна болон моральна талаар али болохоор урмашуулха».

Мүнөө Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойе угтуулан, хаа хаанагүй социалис мүрысөөн улам бүри дэлгэржэ байна. Ажалша олоной политическэ болон ажалай эдэбхи үүсхэл бүри дээшэлнэ. Ажахын шэнэ реформые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, Совет засагай эгээ ехэ һайндэрые ажалай илалтын дохёогоор угтаха хэрэгтэ тэрэ үүсхэлые шэглүүлэн хүтэлбэрилхэ гээшэ бүхы коммунистнуудай, партийна организацинуудай эгээ хүндэтэй зорилго мүн.

ЖЭЛ ДҮҮРЭХЭ ДҮТЭЛӨӨ

Нэгэшье колхоз, совхоз, нэгэшье аймаг гүрэнэй түсэб бэелүүлэнгүй бү үлэг лэ

РЕСПУБЛИКЫН АЖАХЫНУУДАЙ ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ ХУДАЛДАХА ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ

1966 оной декабриин 10-най мэдээн

(Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Мяхан	Һүн
Баргажанай	91	82
Бэшүүрэй	93	100,4
Зэдын	100,8	98
Яруунын	92	98
Баунтын	102	112
Загарайн	94	93
Захааминай	120	101
Кабанскын	106	106
Прибайкалиин	111	102
Хяагтын	101	103
Мухар-Шэбэрэй	94	98
Сэлэнгын	92	99,2
Түнхэнэй	114	99,3
Ахын	75	69
Улаан-Үдын	107	96
Хорниин	105	99,8

Эндэ толилогдоһон мэдээнүүд дээрэһээ харахада республикымнай олонхи аймагууд гүрэндэ мяха, һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээд байнхай. Захааминай, Прибайкалиин, Баунтын, Хяагтын, Кабанскын аймагуудай ажахынууд энэ талаар амжалтатай. Республикамнай бүхыдөө нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 2519 центнер мяха, 4052 центнер һү гүрэндөө ехэ худалдаад байна. Тиихэдэ эбэртэ бодо малай, хонидой, шубуудай тоо энэ үедэ олошороо.

Зүгөөр мяха, һү үйлэдбэрилхэ, тэрэниие гүрэндэ худалдаха хэрэг хаа хаанагүй адли һайн гэхын аргагүй. Түрүүшүүлэй хажуугаар гээгдэжэ ябаһан ажахынууд, аймагууд олон. Республикымнай дүрбэн аймагай ажахынууд нёдондонойхиһоо бага мяха гүрэндөө тушаагаад байна. Тэдэнэй тоодо Яруунын, Баунтын, Загарайн, Ахын аймагуудай ажахынууд ороно. Һү тушаалгаар гансал Ахын аймагай ажахынууд уруугаа ороо.

Түүхэтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүүрэтэр хахад һара үлэбэ. Иимэ богонихон болзорой үлөөд байхада аяар 7 аймагай ажахынууд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргээгүй байһаар. Ахын аймагай колхозууд энэ түсэбөө миил 75 процентдэ хүргэнхэй.

Мүн Баргажанай, Яруунын, Бэшүүрэй, Загарайн, Сэлэнгын, Мухар-Шэбэрэйхид түсэбөө бэелүүлхын тула үшөөл олон мал бэлэдхэлэй пунктда тушааха болоно.

Агуухэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод байхадаа хүдөөгэй ажалшад миин хооһон үгөөрөө бэшэ, харин бодото ажалаараа харюусаха ушартай. Тиимэһээ колхоз, совхоз бүхэнэй, аймаг бүхэнэй гүрэнэйнгөө урдахи уялгые жэлэй дүүрэтэр сүм бэелүүлхэ гээшэ тэдэнэй арюун уялга. Энэ жэлдэ нэгэшье колхоз, совхоз гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбые дүүргэнгүй үлэхэ ёһогүй.

Теэд зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд «бүхы дээрээ түсэбөө дүүргэбэл болоо, зарим колхоз, совхоз тэрэнээ бэелүүлэнгүй үлөөшье һаа яахаб» гэһэншүү буруу һанал бодолдо баригдаад байһаниинь гэмшэлтэй. Эгээл иимэ байдал Улаан-Үдын аймагта ушарна. Энэ аймаг бүхы дээрээ гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 107 процент дүүргээд байбашье, колхозуудынь тэрэнээ оройдоо 93 процентдэ хүргэнхэй. Аймагай гомо колхозууд—Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозууд түсэбөө холо дүүргээгүй байһаар. Эдэ ажахынуудта шахан таргалуулагдаһан мал олон бии, теэд тэрэнээ тушааха гэжэ яаранагүй. Энэ талаар аймагай хүтэлбэрилэгшэдшье шанга эрилтэ тэдэндэ табинагүй. Мүн иимэрхүү байдал Баргажанай, Яруунын, Сэлэнгын аймагуудай ажахынуудта үзэгдэнэ.

Энэ жэлдэ гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө ажахы бүхэн дүүргэхэ аргатай. Гансал колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүйгөөр хандаһан дээрэһээл тэрэ бэелүүлэгдэнгүй үлэжэ болохо.

Гүрэнэй түсэб дүүргэхэ гээшэ ажахы бүхэнэй хуулита хэрэг гэжэ КПСС-эй ЦК-гай 1965 оной мартын Пленум дээрэ тогтоогдоһон. Тиимэһээ эдэ үдэрнүүдтэ ажахынууд шахан таргалуулагдаһан малаа бэлэдхэлэй пунктда тушаажа, гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө заабол бэелүүлхэ уялгатай. Энээнэй хойноһоо партиин райкомууд, аймгүйсэдкомууд, хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениинүүд шанга хиналта, эрилтэ табиха ушартай.

ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭЭ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ Зэдын аймагай малшад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые 101 процент дүүргэбэ. Аймаг бүхыдөө 46 мянга 492 центнер мяха худалдаа.

Социалис мүрысөөндэ Ленинэй, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозууд, Торнин, Оёорой совхозууд шалгарна.

А. МОДОНОВ.

БАРИЛГЫН ШЭНЭ ЭМХИ

Манай республикада «Бурятмежколхозстрой» гэһэн организаци һаяхан эмхидхэгдэбэ. Энэ организаци колхозууд хоорондын барилгын организацинуудые нэгэдүүлнэ. Хүдөөдэ эрхилэгдэхэ барилгые һайжаруулха, хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, мүнөө үеын эрилтэдэ таарамаар барилга хэхэ, барилгын хүдэлмэри түсэблэхэ хэрэг һайжаруулха зорилго шэнэ организациин урда табигдаа.

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн Николай Александрович Аранзин. Тэрэнэй даадаг бригадынхид һараһаа һарада үйлэдбэриингөө даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэнэ. Һая тэрэ Ленинэй орденоор шагнагдаһан.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

Үбэр-Хэрээтын һаалиин фермын малшад шэнэ табан жэлэй түрүүн жэлдэ алдарта ажалаараа суурхаба. Тэндэхид һү һааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб «Родина» колхозойнгоо бусад МТФ-нүүдэй дунда хамагһаа түрүүлэн дүүргэө. Мүнөө ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Фермынхид малаа газаагаа байлган хүсэдөөр эдеэлүүлнэ, малайнгаа тэжээл ноябрьһаа эхилээд эһээн буйлуулна. Энэ хүдэлмэридэ механизаторнууд Илья Агафонов, Иван Матвеевский, Изот Кривогорницын гэгшэд хабаадуулагданхай.

МТФ-эйн һаалишад үнеэдээ үдэртөө гурба дахин һаана, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй эрилтые наринаар дүүргэнэд. Эндэ байгша оной үнгэрһэн 11 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1485 литр һүн һаагдаад байха юм.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ Зоя Михайлова, Прасковья Короткова, Евгения Кривогорницына гэгшэд ябана.

В. РАДНАЕВ.

Хяагта.

Вьетнам арадые дэмжэхэ

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиумдэ

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын эмхидхэгдэһээр зургаан жэлэй ой декабриин 20-до гүйсэхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан, США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэгшэ вьетнам арадай тэмсэлые дэмжэн, һаналаа нэгэдэлгын үргэн ехэ кампани ниитын бусад эмхинүүдтэй хамта Советскэ Союз дотор үнгэргэхэ гэжэ Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиум шиидхээ.

(ТАСС).

СТУДЕНТНЭР-БАРИЛГАШАДАЙ ХУРАЛДААН

МОСКВА, декабриин 13. (ТАСС). Студентнэрэй барилгын отрядуудай бүхэсоюзна нэгэдэхи слёт мүнөөдэр Кремльдэхи Сьезднүүдэй ордон соо нээгдээ. Эндэ сугларһан делегадууд зунай амаралтын үе соо ороной дээдэ һургуулинуудай студентнэрэй хүсөөр бүтээгдэһэн габшагай барилгын дүй дүршэлые согсолон шэнжэлнэ. Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ совет арадай зорюулһан ажал хэрэгүүдтэнь институдуудай комсомолой эмхинүүдэй ямар хубита оруулха тухайдань зүбшэн хэлсэхэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. Павлов эхилэлгын үгэ хэлэжэ, слёдые нээгээ. ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь М. Журавлева элидхэл хэбэ.

„КОСМОС-135“

ТАСС-ай мэдээсэл

«Космос-135» гэжэ дэлхэйе тойрон ниидэхэ ээлжээтэ хэмэл одон 1966 оной декабриин 12-то Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Залан ябуулдаг, тоолон тодорхойлдог центртэ ороһон мэдээнүүд шэнжэлэгдэжэ байна.

Партийна ажабайдал

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА ЭЛИРҮҮЛБЭ

Түмэр замай Улаан-Үдын отделени табан жэлэй түрүүшын жэлдэ муу бэшэ амжалтануудые туйлажа байна. Эндэхи бүхы предприятинууд арба һарын дүнгөөр ашаг олзотой гараһан байгаа. Тиихэдэ ашаа тээхэ түсэб 104, 3 процент, тепловозуудай сүүдхын дунда зэргын ябасын түсэб 101,7 процент дүүргэгдэһэн байна. Вагонуудай эрьесэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 3,4 часаар түргэдхэгдөө, ашаа шэрэлгын үнэ сэн нэгэ процентээр хямдараа.

Эдэ бүгэдын ашаар отделени жэлэй эхилһэнһээ хойшо түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур 1,426 мянган түхэриг олзо абаһан байна. Олон коллективүүд, тэрэ тоодо замай отделени бүхыдөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хэдэн дахин илажа, Зам харилсаанай министерствын, түмэр замшадай профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн. Тиихэдэ Улаан-Үдын замай дистанциинхид гурбадахи кварталай дүнгөөр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг абанхай.

Гэбэшье туйлагдаһан эдэ амжалтанууд отделениин партийна организациин коммунистнуудай һанал сэдьхэлые ханганагүй. Энээн тухай һаяхан болоһон нээмэл партийна суглаан дээрэ тэдэнэр сэхэ руунь хэлээ. Арба һарынгаа дүнгүүдые ба бии байһан арга боломжонуудаа хэрэглэхэ тухай асуудал зүбшэгдөө.

Ямар арга боломжонуудые коммунистнууд элирүүлээб? Бүхы отделени соо вагонуудай эрьесэ 3,4 часаар түргэдхэгдөө гэжэ тэмдэглээ һэмди. Вагонуудта ашаа тээхэ, ашааень буулгаха саг 3,9 процентээр хороогдоо. Теэд энэ даабари хаа хаанагүй адли дүүргэгдэнэгүй. Август һарада 12 станци, сентябрьда—19, октябрьда—20 станцинууд вагонуудай эрьесые түргэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Шулуутайн, Байгалай, Хоронхой станцинууд жэлэй эхинһээ хойшо нэгэшье һарада түсэбөө дүүргээгүй. Тиигэжэ ондоо үгөөр хэлэбэл, хэдэн мянган вагон гээгдээ.

Гадна хүсэд дүүрэн ашаалагдаагүй поезднуудые ябуулжа, хэды ехэ гарзада орогдоно гээшэб? Хамта 323 иимэ поезднууд отделениин станцинуудһаа ябуулагдаһан байна. Эдэ поезднуудтай эльгээгдээгүй үлэһэн ашаануудые ябуулхын тула 83 поезд нэмэгдэжэ суглуулагдаһан, тэдэниие шэрэлгэдэ 130 тонно дизельнэ түлишэ үлүүсэ гаргашалагдаба.

Үшөө нэгэ дутагдал дээрэ коммунистнууд тогтобо. Энэ жэл 4500-гаад поезд графигһаа элдэб шалтагаанаар гараһан байна. Эдэниие графигтань оруулхын тула 300 тонно дизельнэ түлишэ үлүүсэ гаргашалагдаба.

Теэд суглаан дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, отделениин хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудай түлөө нэн түрүүн коммунистнууд харюусалгатай. Тиимэһээ коммунистнуудай үүргэ, харюусалгые, илангаяа, үйлэдбэридэхи нүлөөень дээшэлүүлхэ тодорхой хэмжээ ябуулганууд партийна суглаанай абаһан тогтоол соо хараалба.

М. САВЕЛЬЕВ.

АЖАХЫДАШЬЕ, ГҮРЭНДЭШЬЕ ТУҺАТАЙ

Россин Федерациин Министрнүүдэй Совет «РСФСР-эй колхоз, совхозуудта мяханай мал үсхэбэрилгые хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол һаяхан баталан абаба. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта колхоз, совхозуудһаа мал тушаан абаха шэнэ гурим нэбтэрүүлхыень РСФСР-эй Мяханай, һүнэй промышленностиин министерствые Министрнүүдэй Совет тэрэ тогтоолоороо уялгалһан байна. Манай комбинат ерэхэ жэлһээ республикынгаа колхоз, совхозуудһаа шэнэ гуримаар мал тушаан абаха болобо. Энэ гуримай ёһоор мяханай шэгнүүр, ашаг шэмэнь малай үүсэлэгдэһэнэй һүүлээр тодорхойлогдохо байна. Шэнэ гуримай ямар илгаатай, хэр һайн, таарамжатай байһан тухайнь Эхэ ороноймнай зарим комбинадуудта хэрэглэгдэһэн түрүүшын дүй дүршэл элирүүлэн харуулна. Мяха-консервын комбинадай главна экономист Н. Н. Сперанский доро толилогдоһон статья соогоо түрүүшын дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэнэ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН улам хүгжэхэтэй, ехэ продукци үйлэдбэрилдэг болохотойнь хамта тэрэ продукциень худалдан абаха гурим зүбөөр эмхидхэхэ, хэрэглэхэ тон шухала. Энэ хадаа мал худалдаха, тушаан абаха асуудалда сэхэ хабаатай. Юуб гэхэдэ, энэ асуудал мүнөө хүрэтэр зүбөөр шиидхэгдээгүй, тиимэһээ олон арсалдаан, һанамжа гарадаг байна. Нэн түрүүн малай шэгнүүр, ашаг шэмыень зүбөөр тодорхойлхо онол арга олохо, хэрэглэхэ шухала.

1964 оной эхиндэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет мал тушаан абалгые нарижуулха зорилгоор зарим мяханай комбинадуудта шэнэ гурим хэрэглэжэ туршахыень зүбшөөһэн байгаа. Энэ гуримай ёһоор колхоз, совхозуудһаа тушаан абтаһан малай шэгнүүр, тэрэнэй туранхай, тарганиинь үүсэлэгдэһэнэй һүүлээр тодорхойлогдодог, тэрэнэй зэргээр комбинат, колхоз, совхозуудай хоорондо тоосоон хэгдэдэг байна.

Латвиин ССР-тэ энэ гурим үргэнөөр хэрэглэгдэжэ эхилээ. Мал тушаан абахада, колхоз, совхозуудтай тоосоо хэхэдэ шэнэ гуримай хэр таарамжатай зохид байһыень элишэрүүлхын, түрүүшын дүй дүршэлтэй танилсахын тула Латвиин ССР-эй Вальмиерскэ мяханай комбинадай дэргэдэ семинар үнгэргэгдэһэн байна. Бүхы союзна республиканuудай мяханай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд энэ семинарта хабаадалсаа.

Манай республикын мяха-консервын комбинат мяханай промышленностиин ехэ предприяти юм. Тиимэһээ шэнэ гурим шудалхань, дүй дүршэлтэй танилсахань ехэ һонирхолтой, аша туһатай байба. Манай республикаһаа би тэрэ семинарта хабаадалсаа һэм. Латвиин ССР-эй мяханай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үнэтэ дүй дүршэл тухай газетын хуудаһануудта хөөрэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

Малай үүсэлэгдэһэнэй һүүлээр шэгнүүрыень, тарган, туранхайень тодорхойлхо шэнэ гурим мяханай 9 комбинадта хэрэглэгдэнэ. Бүхы Латвиин республика соо тушаагдадаг малайнь 70 процент эдэ комбинадта абтана. Шэнэ жэлһээ эндэхи бүхы комбинадууд шэнэ гуримда ороха юм.

Мал тушаан абаха, тэрэнэй ашаг шэмыень зүбөөр тодорхойлхо арга 1965 онһоо Латвида хэрэглэгдэжэ эхилһэн. Үүсэлэгдэһэн малай шэгнүүрые тогтоогдоһон нормын ёһоор амидын шэгнүүртэ оруулжа, тиигээд тоосоо хэхэ арга түрүүшээр хэрэглэгдээ. Энэ арга үргэнөөр нэбтэрүүлэгдээгүй. Урдань тогтоогдоһон нормо эрдэм ухаанай үндэһэ һуурингүй, тиимэһээ бодото дээрээ таарамжагүй байба. Энэ жэлэй эхинһээ шэнэ гурим хэрэглэгдээ. Тэрэнэй илгаань юуб гэхэдэ, мяханай промышленность мал тушаадаг колхоз, совхозуудтай үүсэлэгдэһэн малай шэгнүүрэй, тарган, туранхайн зэргээр тоосодог болоо, һайн шанартай, тарган мяха тушааһан ажахынууд ехэ олзо оруулдаг байна.

Шэнэ гуримай һайн талань, аша урэнь ямар бэ?

ЭНЭЭНҺЭЭ урда хэрэглэгдэдэг гуримай ёһоор мал амидын шэгнүүрээр тушаагдадаг байба. Хургаараа даража үзөөд лэ, малай шадал, гахайн тарган тодорхойлогдодог һэн. Иимэ гуримай мүнөө үеын эрилтэдэ таарахагүйнь, малай туранхай, тарганай зүбөөр элирүүлэгдэдэггүй байһаниинь элитэ. Жэшээлхэдэ, гахайнуудые тушаахада саалыень 30 миллиметр зузаан гэжэ тодорхойлоо һаа, тарган гэжэ сэгнэгдэдэг, харин 30-һаа нэгэ миллиметрээр нимгэн байгаа һаань, юрын мяханай зэргээр сэгнэгдэдэг байгаа. Ойролдоо нэгэхэн миллиметр алдангүйгөөр амиды гахайн тарганиие тодорхойлхо гээшэ бэрхэтэй. Мүн хонин дээрэ баһал иимэ арга хэрэглэгдэнэ.

Амиды малай хэр тарган, ямар мяхатай байхыень элишэлэн тушаажа абахань бэлэн бэшэ. Мүн малай амидын шэгнүүр зүбөөр элирүүлхэнь бэрхэтэй. Ямар тэжээл эдижэ байгааб, уһалагдаһан, уһалагдаагүй, малай шэгнүүр саг сагаараа ондо ондоо байдаг. Мал тушаахынгаа урда эдеэлүүлээ, уһалуулаа һаа шэгнүүрынь ондоо байха. Холын аймагуудһаа ерэһэн малай шадал муудадаг. Иимэл мал тушаахада ажахынуудта гарзатай. Гэнтэ ехээр эдеэлүүлэгдэһэн мал тушаажа абахада, гүрэнэй мүнгэ зоори үлүү ехээр түлэхэ ушар дайралдана. Иимэрхүү элдэб олон баримтануудай үзэгдэдэг дээрэһээ мал тушааха, тушаан абаха хэрэг орёо байдаг, алдуу арсалдаан гарадаг.

Мал тушаан абаха, тоосоо хэхэ шэнэ гурим хэрэглэжэ эхилһэн мяханай комбинадууд болон мал тушаадаг колхоз, совхозуудай, үйлэдбэриин управленинүүдэй хоорондо арсалдаа, алдуу гаргаха, шиидхэгдээгүй асуудал зайсуулха ушар усадхагдаа шахуу. Үүсэлэгдэһэн малай хэр тарган байһые, хэды зэргын шэгнүүртэй болоһые тодорхойлолсохо түлөөлэгшэдэй ажахынуудһаа байлсахые шэнэ гуримай инструкци хараална. Жэшээлхэдэ, Вальмиерскэ мяханай, мүн шэнэ гуримаар тоосоо хэжэ эхилһэн Латвиин ондоо комбинадуудта малай түүшэ шэгнэхэ, мяхыень сэгнэхэдэ үйлэдбэриин управлениин нэгэ түлөөлэгшэ байлсадаг юм. Тэрэ хүн управлениингээ колхоз, совхозуудһаа тусхай түлөөлэлгэ, найдабариин саарһатай байдаг, тиимэһээ мал үүсэлэлгын,шэгнүүр, мяханай шанар тухай бүхы документдэ гараа табилсадаг. Энэ түлөөлэгшэ технологическа эрилтын дүүргэгдэһэн, мяханай тарганай хэр зүбөөр тодорхойлогдоһые хинан шалгадаг.

Хоёр гурбан жэлэй саада тээ тус комбинадта тушаагдаха малай толгой намартаа аяар 7 мянга болодог һэн. Комбинадай малай хашаа, мүн дүтэ шадархи үйлсэнүүд малаар эзэлэгдэдэг байгаа. Шэнэ гуримаар ажаллахада мал тушаалгын олошороошье һаа, иимэ дутагдал үзэгдэнэгүй. Тусхай графигай ёһоор, сүүдхэ соо комбинадай хэды тооной мал үүсэлхэ шадалаарнь мүнөө мал эндэ тушаагдана.

Шэнэ гурим хэрэглэхэдэ бүхы асуудал миин лэ бэлэхэнээр шиидхэгдэнэ гэжэ хэлэнэ бэшэб. Мүн энээндэ өөрын лэ бэрхэшээл бии. Тэрэнэй гол шухалань юуб гэхэдэ, ондо ондоо ажахынуудай тушааһан малые нэгэ доро үүсэлхэ, шэгнүүр ба тарганиень тодорхойлходоо худхаляа гаргаха ушар зайсуулха хэрэгтэй болоно. Энэ дутагдалай үзэгдэхэгүйн тула Вальмиерскэ комбинадайхид мал тушаадаг 143 ажахынуудта саг үргэлжын өөрын номер олгонхой. Комбинадта асарагдаһан малнууд энэ номероор тамгалагдана. Гадна нэгэл ажахын малнуудые нэгэл доро үүсэлхэ гурим комбинадта тогтоогдоо.

Урдынхидал мэтэ малые амидыгаар бэшэ, харин үүсэлэгдэһэн шэгнүүрээр тушаажа абаха гуримай бодото дээрээ булюу һайн байһые семинарта хабаадаһан колхоз, совхозуудай, үйлэдбэриин управленинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд тэмдэглэһэн юм. Мяханай комбинадуудай, мал тушаадаг колхоз, совхозуудай хоорондо ажал хэрэгэй нягта холбоо барисаан байгуулагдаа. Хүдөө ажахын, мүн мяханай комбинадуудай хүдэлмэрилэгшэд хоорондоо зүбшэжэ, мал тушаалгын график зохёодог болонхой.

Москвагай Ветеринарна академиин профессор Кудрявцев семинарта үгэ хэлэхэ зуураа, шэнэ гуримай таарамжатай зохид байһые тэмдэглээ. Үүсэлэгдэхэдэ абтаһан мяханай түлөө тоосоо хэхэдэ хүдөө ажахыда, гүрэндэшье аша туһатай, колхоз, совхозуудай мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилхые урмашуулха байна.

Шэнэ гурим юугээрээ бүри ехэ аша туһатайб гэхэдэ, мяханай бодото шэгнүүр, тарган туранхайн тон зүбөөр тодорхойлогдоно. Энээнһээ болоожо алдуу хэхэ, ажахынуудта гү, али гүрэндэ хохидол ушаруулха баримта эсэслэн усадхагдана. Энээнһээ урда малай ашаг шэмые доогуур сэгнэжэ абаа һаа, ажахынуудта гарза хэгдэдэг байгаа. Харин туранхайшаг малые дунда, дундаһаа дээгүүр шадалтай гэжэ тушаажа абабал, гүрэнэй мүнгэ үлүү ехээр түлэхэ ушар дайралдадаг һэн. Энэ шэнэ гурим мяханай промышленностиин, нүгөөдэ талаһаа, колхоз, совхозудай хоорондын холбоо барисаа бэхижүүлхэ, арсалдаата асуудал зайсуулха найдамтай үндэһэ һуури олгоно.

ШЭНЭ ГУРИМ энэ жэлдэ манай Улаан-Үдын мяханай комбинадта зарим мал тушааажа абахада хэрэглэгдэжэ үзэгдөө. Тодорхой тобшолол хэхэнь үшөө эртэ байна. Харин энэ гуримай манай республикын эрхэ байдалда таарамжатай, мяханай комбинадта болон колхоз, совхозуудта аша туһа хүргэхыень түрүүшын дүй дүршэл элирүүлээ.

Мяханай комбинадай Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институт РСФСР-эй мяханай 7 комбинадуудта, мүн Белоруссиин, Литвагай, Молдавиин, Украинын, Узбекистанай зарим комбинадуудта, мал тушаан абалгын шэнэ гурим хэрэглэгдэжэ эхилһые хинан шалгана.

Шэнэ гурим хэрэглэһэн мяханай комбинадууд зарим тэды дүй дүршэлтэй болобо. Тэрэнэй үрэ дүн согсологдожо үзэгдөө. Зүб тоосоо хэхэ, үлэмжэ һайн байһаниинь дүй дүршэлөөр элирүүлэгдээ. Мяханай комбинадууд болон колхоз, совхозуудай хоорондо тоосоо хэхэ, мал тушаалгын эрилтэ, хангаха, мяханай сэн тогтоохо ажал хэгдэжэ дүүрээ, инструкци зохёогдоо.

Ерэхэ жэлһээ манай мяха-консервын комбинадта шэнэ гуримай ёһоор мал тушааажа абаха тогтоол баталагдаа. Үүсэлэгдэһэн малай шэгнүүрэй зэргээр туранхай, тарганайнь тодорхойлогдоһоной һүүлээр тоосохо түрүү гурим нэбтэрүүлбэл, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин хоорондохи холбоо харилсаа бүри бэхижүүлхэ арга олгохо юм. Энэ гурим колхоз, совхозуудта, мяханай комбинадуудташье аша туһатай.

Н. СПЕРАНСКИЙ,
Ленинэй Орденто Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай экономист.

ХҮНЭЙ ОЮУН СЭДЬХЭЛ ХҮДЭЛГЭГШЭД

АЖАЛАЙ ОНОЛ АРГЫЕ НАРИЖУУЛХА

Тээсгэн Хоридо болоһон КПСС-эй райкомой ээлжээтэ пленум пропагандистнуудай һуралсалые һайжаруулхые, нарижуулхые пропаганда болон агитациин таһагые уялгалаа һэн.

Энэ тогтоолые дүүргэлтэ болгон эндэ һая үнгэргэгдэһэн пропагандистнарай семинар һонирхолтой байба.

Политһургуулинуудта «Социализмһаа коммунизм тээшэ» гэһэн удаадахи темэ үзэжэ захалха болоод байба. Тэрэниие табан хэшээлдэ үзэжэ гараха зэргэтэй. Энэ темые хайшан гэжэ удха һайнтайгаар, ойлгосотойгоор, һонирхолтойгоор зааха тухай пропагандистнууд өөр хоорондоо хөөрэлдэбэд.

Энэ темээр үзэхэ теоретическэ асуудалнуудые найруулан ойлгуулха арга тухай пропагандист Г. Будаев гүнзэгыгөөр, һонирхолтойгоор семинар дээрэ хөөрэжэ үгөө.

Эхин политһургуулиин пропагандистнуудай семинарай хүтэлбэрилэгшэ, пропагандист Ц. Г. Цыренжапов тус темэ үзэлгэдэ марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые яажа хэрэглэхэ тухай мүн лэ һонирхолтойгоор хэлэбэ.

Пропагандист Г. Шегай, А. Хахинов гэгшэд хэшээлнүүдтээ экономикын, түүхын материалнуудые зүбөөр харуулан хэрэглэхэ тухай хөөрэбэд.

Иигэжэ пропагандистнууд өөһэдөө ээлжээтэ темэ үзэлгэдэ зорюулһан семинарта ехэ һайн, удха түгэлдэр хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, һанал бодолоороо хубаарилагдаба. Тиихэдээ тэдэнэр хэшээлнүүдэйшье һонирхолтойгоор, шагнагшадай дура татама удха түгэлдэрөөр хэхэнь лабтай болоно.

ПРОПАГАНДИСТНУУД ДУРАДХАНА

Энэ семинарай һүүлээр пропагандистнуудай методическа конференци үнгэргэгдэбэ.

Методическа конференциин уг зорилго тушаа хэлэхэ зуураа, партиин райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша З. Лубсанова политһургуулинуудай хэшээлнүүдые удха түгэлдэрөөр, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэхэ шухала байһые тэмдэглэбэ.

— Ёһо дүүргэлгын тэдысэ һураха ябадал дабахын тула гараха темын гол асуудалнуудай түсэб, уг зорилгыень, хэлэхэһээ гадна гүнзэгы аад, һонирхолтой үнэншэмэ зүйлнүүдые үгэхые оролдоноб,—гээд марксизм-ленинизмын үндэһэ шудалха һургуулиин Хандагайн 8 жэлэй һургуулиин пропагандист В. Цырендашиев хөөрэнэ.

Хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан коммунистнуудые онсолон тэмдэглэдэг, зариманда нь тусхай даабари үгэдэг, мүн элидхэлдэ яажа бэлдэхыень һурагшадта заабари тэрэ үгэдэг байна. Иигэжэ тэрэ хэшээлнүүдэй идейнэ удхые дээшэлүүлхые оролдоно.

Пропагандист Д. Батомункуев хэшээлнүүдээ ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэжэ, һонирхолтой болгодог арганууд тухайгаа хөөрөө.

Пропагандистнуудта зорюулһан методическа зүбшэлнүүд, аймагай газетэдэ хэблэгдэдэг. «Кругозор» гэжэ хуудаһан гээгдэнгүй хэгдэжэ, гаргагдажа байг лэ гээд пропагандист Д. Батомункуев дурадхана.

Шагнагшадаа эдэбхитэй болгохо арга тухай пропагандистнууд Г. Гомбоев, В. Федоров гэгшэд ехэ һайнаар, һонирхолтойгоор хөөрэбэд.

— Шагнагшадайнгаа ухаан сэдьхэлэй эрилтэнүүдые шэнжэлхэ, тэдэнэрэй харюуда зохидоор, аятай һайнаар хандаха, тэдэнэртээ халуун холбоо барисаа байгуулха, хашалгүйгөөр хөөрэлдөө хэхэ, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ, тэдэндэ абьяас түрүүлхэ гэхэ мэтэ олон арга хэрэглэхэ шухала,—гэжэ дүршэлтэй пропагандист Г. Гоничков (Анаагай совхоз) дурадхана.

Зүб асуудал табихаһаа гадна элдэб ажаглалтануудые анхарангүй орхилтогүй, һонирхолтой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, ойлголсохо мүн лэ зайлашагүй гээд тэрэ тоолоно.

Тиихэдээ хүнүүд үзэдэг юумэеэ сүлөөтэйгөөр зүбшэн хэлсэхэ эрхэ байдалтай байха, коммунистнуудай һанал бодолые хабшахагүй, үнэниие элирүүлхын тула арсалдаа, буляалдаае дэмжэхэ хэрэгтэй гээд дурадхана. Тиибэшье пропагандист дүн гаргажа, зүб тобшолол хэшээлэй һүүлдэнь хэхэ зэргэтэй гэжэ нүхэр Федоров тоолоно.

Пропагандистнууд, багшанаршье хадаа, хэшээл заалгын һайн онол аргые өөһэдөө зохёогшод гээшэ. Тиимэһээ хэшээлнүүдые үнгэргэхэ онол аргын нэгэдхэмэл дурадхал үгэжэ боломоор бэшэ. Ушар иимэһээ хэшээлнүүдые үнгэргэдэг һайн онол арганuудые согсолхо, олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхэ шухала гээд пропагандист В. Федоров тон зүб дурадхаа.

Политһургуулинуудай хэшээлнүүдые ойлгосотой болгохын тулада үзэхэ, темэ бүхэндөө ухаамсар бодолтойгоор хандаха, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, карта диаграмма, зурагууд, техническэ аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ тон шухала гээд пропагандист Р. Ендонова дурадхаа.

Гадна партийна документнүүдые, уран зохёолнуудые темэдээ тааралдуулан хэрэглэхэ, бодото баримтануудай материалнуудые суглуулха, түрүү шүүлтэй уулзаха гэхэ мэтые эмхидхэхэ хэрэгтэй гээд тэрэ үргэлжэлүүлнэ.

Хориин аймагай пропагандистнуудай энэ түрүүшын методическа конференци дээрэ һонирхолтой, туһатай хөөрэлдөөн болоо.

Тус хөөрэлдөөн политһургуулинуудай хэшээлнүүдые һонирхолтойгоор, удха һайнтайгаар үнгэргэлгэдэ пропагандистнарта ашатай туһатай байхань дамжаггүй.

Гадна тус конференци дээрэ коммунистнуудай һуралсалые һайжаруулха зорилгоор пропагандистнарай анхаралда һайшаалта дурадхалнууд баталагдан абтаа.

Ж. БАДМАЕВ,
КПСС-эй Хориин райкомой инструктор.

АЖАЛАЙ ЖУРАМ БЭХИЖҮҮЛХЭ

Ажалшадай дунда ажалай журам бэхижүүлхэ талаар барилгын материалнуудай комбинадай парторганизациин хүдэлмэри тухай асуудал КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Комбинадай хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам һула, хүдэлмэриһөө гээгдэхэ, ажалдаа архиин халуунтай ерэхэ ушар олон үзэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ тухай партийна организаци һайн мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй гэжэ бюро тэмдэглэбэ.

Комбинадай коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид һайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээ ябуулганууд бюрогой абаһан тогтоол соо хараалагдаба.

Б. ЦЫРЕНОВ.

Улаан-Үдын трикотажна фабрикын оёдолой ба зүйлнүүдээ хүсэндэнь хүргэхэ цехтэ Агуу-ехэ Октябриин һайндэрэй урда тээ коммунис ажалай цех гэжэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоо. Энэ цехэйхид Совет засагай 50 жэлэй ой болотор хоёр жэлэй түсэб дүүргэхэеэ тэмсэнэ. Эндэхи оёдолшон, комсомол басаган Алла Зелёнкина алдарта үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ оролсоод, халаанайнгаа даабари ходол үлүүлэн 110 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Алла Зелёнкина ажалдаа.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ТОЙБО БАГАТАЙ, ХЭШЭГ ЕХЭТЭЙ

Адуун һүрэгөө үсхэе!

Энэ жэлдэ Захааминда бүришье һаа ута намар болоо. Аймагай баруун захань аад, эгээ үндэр талань гэгдэдэг Утаата, Далахай, Санага нютагта ноябриин һүүл багаар гайхалтай дулаахан, саһагүй һэн. Мал үбэлжөөндэ бууһаншье һаа, элдин сагай һайнда ехэ тэниглэн, бэлшээрэе дахаад лэ ябашадаг байгаа.

Ойн оёороор, хадын хяра эрмэгээр үдхэн ноохоо надхуулһан һарлаг, хайнагууд тэгүүлхэ. Голой харгыда, зелёнкын түгсэгтэ үхэр буруунууд байратайгаар бэлшэхэ. Зүгөөр адуун һүрэг дүтэ нааша харагдадаггүй һэн.

Захааминай аймагай, илангаяа эндэхи дээдэ талын колхозууд, эбэртэ бодо мал, адуун үсхэгдэдэг хаям. Теэд хоёрдохи хушуу малынь хаанаа ябадаг хаб гэжэ ээлүүдгүй һанагдаа бэлэй.

— Жэлэй дүрбэн сагташье ойро тойрон адуудымнай харахагүйт, —гээд, Санагын «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Сергей Хабарович тэрэ дороо залгуулан,—манайхин Яруунын иисэнгынхидһээ (Иисэнгын совхозой адуунай фермын хүгжэлтэ тухай «Буряад үнэндэмнай» толилогдоһон хуудаһантай танилсаһан байгаа) алишье талаараа доротохогүйл хабди гэжэ мэдүүлхэ байнаб.

Нүхэр Санжитов энэ хэлээшээрээ омогорхон дашуурһандаа гэхэ гү, али ямар ушартайгаар иимэ бардамшагаар дуугараабиб гэжэ ойлгуулхаяа хүсэһэндөө гү, түрүүн ороходом, хайшаашьеб хэмгүй яараһан шэнги, үнгэгэшэжэ һууһан аад, гэнтэ нам даруу боложо, үни удаан адуун тухайгаа һонирхолтой зохидоор хөөрэжэ, саашанхи хүгжэлтэ тухай тодорхой һайнаар хэлэжэ үгөө һэн.

АДУУНАЙНЬ БАЙРА—ҺАРЬДАГ, ХУБШЭ

Адуунай фермэдэ үни сагһаа хойшо Сагаан Бэлшэр, Зэдын эхин, Нарин, Тудхалта гэжэ хубшын голнууд таһалагданхай. Тэндэнь ногоо хагда һайтай, колхозой түб тосхон—Санагаһаа 35—100 модоной хараанда оршодог юм. Гол бүхэндэ нэгэ һүрэг адуун жэлэй дүрбэн сагта ото байрладаг. Тиимэ тула адуушад жэлэй ямар сагта, уларил байгаалиин али хирэдэ адуугаа манажа, бэлшээреэ һэлгэбэл дээрэб, малайнгаа хүсэ алдуулангүй, ногоо хагдаяа ягаад нөөлтэйб гэжэ һаналаа табидаг, энэ талаар бодол онолынь ехэ ухаантай, тогтоомол гуримтай болонхой.

Адуун туд тудтаа хубшынгөө голой адагта намаржаад үбэлэй шанга хүйтэниие үнгэргэдэг. Тиишээ хабар болгоод, эртэ ногооной бултайдаг булархай хүрьһэтэй, наруули газараар, хадын боори үбэрөөр ябаһаар, зунай халуун шатахада, үндэр өөдэ, һарьдагта гарадаг. Тэндэнь һоно батаганаагүй һэрюун, шэмэ һайнтай ногоон, хабшал жалгаар мэлмэрһэн булаг уһан—унага даагадые тобир томоор түлжүүлхэ, байтаһадые таргалуулжа ханалгүй. Һарьдагай бэлшээридэ зуһажа, дүрүү далантай, зузаан арьбинтай боложо бууһан адуун намар үбэлдөө хүсөө табидаггүй, хабарай хашанха сагые бэлээр дабадаг байна.

Тиимэл хадаа колхозой даагад, гунадһаа эхилээд, бүхы адууниинь бүхэли жэлдээ нэгэшье һогообори үбһэ хүндэлэн хазадаггүй, монсогоршье обёос эдидэггүй, гансал хээрын хэшэгээр амидардаг, үдэдэг. Тэдэниие харюулжа ябаһан адуушадай ажалайнь түлөөһэнһөө ондоо гаргаша колхозой зөөриһөө адуун тээшэ юрэ хэгдэдэггүй. Одоол эндэ сэхэ гаргашаарнь тоолохо болоо һаа, миинтэ шахуу адуунай мяхан, артелиин жасада тон олзотой продукци болоно.

ҺҮРЭГ БҮХЭНДЭ — АЗАРГА

Тус колхоздо мүнөө 1100 толгой адуун тоологдоно. Гурбан ондоо бүлэг боложо таһаранхай. Бүлэг бүхэндэнь хэдэн азарга адуун бии. Бүхэли жэлээ бэлшэжэ, хээрэ талада ябадаг һэн тула, адуун һүрэг таһалагдаха, бүлэг болгогдоходоо, урданай тогтоһон ёһо гуримаар—азарга адуугаар хубаарилагдадаг. Нэгэ һүрэг адуунда («тэдыдэхи табунда» гээд, колхоздо номероорнь илгаруулдаг) 3—5 азарга туд тудтаа 15—20 гүүдые хоёр-гурбан жэлэйнь түл түрэсэтэйнь хурааха ябадаг.

Һүрэгөө бүридхэхэдөө, түл түрэсыень тоолоходоо, адуушад абаһаар азарга адуунһаа эхилдэг, али дааган, үреэ ямар азаргын бэ гэжэ зүһэлжэ танидаг. Тобшолжо хэлэхэдэ, азарга адуун адуушадай ажалай эмхидхэлэй эхин үндэһэниинь боложо үгэдэг.

Юрэ даага илгажа, тусгаар харууһалдаггүй һэн хойноо, эхэһээнь таһалдаггүй, эжэлшэһэн азарга адуундань бүдүүн морин болоторнь гү, али мяханда тушаагдатарнь ябуулдаг. Харин «Иисэнгын адуушад даагадые заатагүй илгаха хэрэгтэй гэжэ асуудал табина» гээд, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжитов тогтохо зуураа: «Эндэ нютагай эрхэ байдал, заншал харалсаха хэрэгтэй. Бага ехэгүй, бүхы адуун бэлшээреэр ямаршьегүй ондо оршодог һэн хойно, даага илгажа, гараар тэжээжэ, ехэ гарза хэһэнэй хэрэг юм бэ?» гэжэ һөөргэ асуудал табингаа харюусаа һэн. Даагаяа дахуулжа ябаһан гүүн түл муу баристай гэдэг ушар тухай дурдахада, Сергей Хабарович мүн лэ тодорхой баримтаар буруушааба. Колхоз, илангаяа һүүлэй 2—3 жэлэй туршада, зуун гүүн бүхэнһөө 70—80 унага алдангүй түлжүүлдэг. Байгша ондо бүхы 180 толгой гүүдһээ 160 унаган абтаад, нэгэшье толгойнь хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна гээ һэн.

АДУУШАНАЙ ХАРЮУСАЛГА ЕХЭ

Адуушадай бригада бүхэндэ гурбан зуу гаран толгой харууһалагдадаг. Тэдэниие хоёр хүн даажа абанхай. Гэхэ гү, али бүхы колхозой мянга гаран адуунда ойролдоол 6 хүн хүдэлнэ. Тэдэнэрэй диилэнхинь залуу һурагай, шамбай шумууһан, адуун агтада ехэ дуратай, ажалаа һайн мэдэдэг зон. Дүрбэн жэлдэ адуушанаар хүдэлжэ ябаһан Семен Цыренов, наймадахи жэлээ адуу харюулжа байһан Шойжаб Цоктоев бусад нүхэдһөө бүришье эдэбхитэй һайнаар, нарин нягтаар ажалланад. Даажа абаһан адуун һүрэгөө нютаг дайдынгаа миинтэ хэшэгээр улам арьбадхажа, олоор үдхэжэ, ниитынгээ жасада элбэг олзо олгожо байһан адуушадай алдар солоншье, харюусалганшье тон ехэ. Теэд хамтын ажал хэһэнэйнгээ, ниитэ хэрэгтэ аша туһа хүргэһэнэйнгөө зэргээр ажалшан бүхэн урмашуулагдадаг хаям.

Тиин «Коммунизм» колхозой адуушадай ажалай түлөөһэн тухай халта тогтохо болоо һаа, иимэ. Сентябриин 1-һээ июниин 1 хүрэтэр — адуунай толгой бүриин харууһанай түлөө — нэгэ һарада 98 мүнгэн, дулаанай үедэ—73,6 мүнгэн. Гүү ороондо оруулаад, унагын абаһанай түлөө 3 түхэриг үгтэдэг. Энэ хадаа адуушадай ажалайнь гол түлөөһэн. Тэрэнһээ гадна, нэмэлтэ түлбэри харагдадаг. Бүхы шэнэ түл гарзалуулангүй түлжүүлээд, түсэбһөө гадуур абаһан унаган бүхэнэй түлөө 15 түхэриг түлэгдэдэг. Үбэлжэлгын үедэ адуунайнгаа бүхы тоо толгойе ондо оруулһанайнгаа түлөө адуушадта нэгэ байтаһан шагнал барюулагдадаг, 99 процент бүтэн бүлеэн үбэлжүүлбэлнь — хахад морин үгтэдэг. Тиихэдэ зунай бэлшээриин үедэ хаража байһан бүхы адуугаа дунда хүсэтэй, тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр түлжүүлээ һаа, адуушад колхозой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг, 30—30 түхэригөөр шагнагдадаг байна.

Гэхэтэй хамта, һула муу ажалаараа адуугаа тураагаад, алдаад, үхүүлээд байгаа һаа, адуушад шанга харюусалгада хабаадуулагдахаар хараалагданхай. Тиибэшье колхозой адуушад ялада унаа, зэмэдэ хабаадуулагдаа гэжэ һая наашынншье дулдаагүй: бултадаа жэншэдгүй һайн хүдэлнэ.

СААШАНХИ ЗОРИЛГО ТУХАЙ

Республика соомнай баһал хаа хаанахидал адли, Санагын «Коммунизм» колхоздошье һүүлэй 3—4 жэлэй урда тээ адуун гээшые хэрэгсээхэеэ болишоод, жэл бүри тоо толгойень олоор гаргашалдаг, ниишэ тиишэнь мунайдадаг һэн. Тиигэжэ анханда 1300 толгой адуутай байһан аад, 500 хүрэтэр хороһон байгаа. Энэ тон бодолгогүй ябадалдаа эсэс табижа, колхозой правлени һүүлэй 2—3 жэлэй туршада адуунайнгаа ажахые һайжаруулха тухай эрид хэмжээнүүдые абаһан. Тэрэнэй аша туһаар, адуушадай оролдосотой ажалаар артелиин адуу моридой тоо мүнөө хоёр дахин олошороо. Һүүлэй үедэ адуун гаргашалагдахаа болиһон аад, энэ жэл түрүүшынхеэ 50-яад толгой худалдагдаһан байна. Саагуудаа жэл бүри 150—200 толгой адуун гүрэнэй тушаалгада ябуулагдадаг болохонь. Тиигэжэ колхозой мүнгэнэй жасада жэлдээ 25—30 мянган түхэриг сэбэр олзоор ородог байха.

Тоо толгойень олошоруулхынгаа хажуугаар, колхозой правлени адуунайнгаа үүлтэр һайжаруулхын тула һаналаа табидаг болоо. Орловско, «тяжеловоз» үүлтэрэй хоорондоһоо гараһан хоёр азарга худалдажа абаад, адуундаа эжэллүүлжэ байнхай. Нютагайнгаа үүлтэрэй адуунай шэгнүүрые дээшэлүүлхэ, тиихэдээ бүхэли жэлээ бэлшэжэ ондо ородог шэрхи зангынь заашье буурууулхагүй гэһэн зорилгоор шэнэ азарга табигдана. Харин түрүүшын туршалгын энэ зорилгодо харюусахагүй жэшээтэй болоо һаань, ондоо үүлтэрэй азаргануудые асарха, зохисотой зоотехническэ хүдэлмэри ябуулха гэжэ зүбшэгдэнхэй. Тиихэдэ һаяын жэлнүүдтэ адуун һүрэг соо гүүдэй тоо 10 процентдэ хүргэгдэхэ. Адуунай бүридэлэй иимэ хэмжээндэ ороожо, хүсэл түхэлшөөд байхадань, санагынхид адуунайнгаа гурбанай нэгэ хубиие жэл бүри худалдадаг болохо холын хараата зорилготой.

Ц. ДУГАРОВ,
манай тусхай корр.

ҮҮСХЭЛШЭД

Ой модоной, саарһанай болон модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной Совет республикын модо бэлэдхэлшэдэй дунда Совет засагай 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ бригадын хүндэтэ нэрэдэ хүртэхын түлөө тэмсэхэ гэжэ хамагай түрүүндэ шиидэһэн Шулуутайн леспромхозой Т. Е. Марковай даадаг бага комплексно бригадын коллективэй үүсхэлые өөрынгөө заседани дээрэ хаража үзөөд ехэтэ һайшааба.

Профсоюзай обком нүхэр Марковай бригадынхидай жэшээе дэмжэхые профсоюзай бүхы организацинуудта дурадхаад, Агуу-ехэ Октябриин ойе ажалай амжалтаар угтахын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые хүсэбэ.

РЕПОРТАЖ | МАСТЕРСКОЙН ОШОН

ТРАКТОР АГТЫН зэдэлээн hараа лэ талые суурьтуулжа байгаа бэлэй. Теэд үдэр сар түргөөр унгаршаа ха юм. Баргажан аймагай механизаторнууд намарайгаа урагса хүрэ дүүргээ, hаhад нэгэ харюусалгатай ажалдаа ороhой. «Түмэр тушаэшье hаа, элигдэмүлидэжэ байдаг» гэжэ хэлэдэг. Тиимэл даа, намарай хаhа тэртэр хэды олон машина техника колхоз, совхозуудай ажалда хэрэглэгдэжэ,—тэгээнь мүнөө зарилгада орожо, дахин лэ шанаргадаа байна. Эндэ голдо «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй аймагай отделениин мастерской соо тракторнууд олоороо заhагдажа байгаа. Энэ Карл Марксын, Ленинэй, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд, Баргажанай [illegible] Аргалын совхозууд арга [illegible] асаргаа. Мүнөө 23 трактор мастерской хашаа соо байгаад, ээлжээгээ заhабарилгада орохоо хүлеэжэ байна. Хүсэ ехэтэй [illegible] тракторнууд ехэл болоо [illegible] үдэртөө шэнэдхэн [illegible] заhабарилгадажа, ажалдаа түргэн бэлэн [illegible].

Теэд заhабарилга гэээшэмнай хэрэг бэшэ. Эндэ хэдэн олон [illegible] эмхижхэгдэнхэй. Ажахынуудhаа асаргаhан тракторнууд [illegible] ушын цехтэ оруулагдажа заhагдаад, детальнуудынь [illegible]. Тэндэhээ хэдэн олон газарта [illegible]. Мотоор заhабарилгада ороhон двигательнүүд [illegible] дурэшэтэй хүнүүдэй гарта ороно. Эндэ слесарь Мистахов ажалладаг. Үнинэй [illegible] Э. Б. Тогмидон уран гараа олохон мотоор «эмшэлhэн» [illegible]. Мүнөө тэрэ дизельнэ мотоор обкадкада оруулаа.

хөөрэжэ байна.

— Манай мастерскойдо жэл бүри аймагайнгаа бүхы ажахынуудhаа трактор олоороо асаргадажа заhагдана. Мотоор гээшэмнай тракторай амин баэнь ха юм. Тиимэл хаданъ hайнаар, шанаргатайгаар заhажа, заахилшадтань хүргэхэ hанаатайбди,—гэнэ.

Нарин нюдөөрөө шэртэн хараа, бишыхан шурэбүүдээ эхилээд тоhо деталь хүрэтэр шалган заhажа байдаг эдэ нүхэдэй хэжэ байhан юумэнь харахада урматай. Тооhо шоройдо дарагдашаhан хуушан моторнууд заhабарида ороhонойгоо hүүлдэ угаа шэнэ изалтай үзэгдэнэ. Тиимэ болгоод лэ, заhабарилгын мастернууд двигатель бүхэндэ: «hайн шанартай» гэhэн тэмдэг табидаг. Механизаторнууд нүхэд Мистахов, Тогмидон гэгшэдэй гараар бүтээгдэhэн ажал мүнгаар сагнагдаа гэжэ байдаггүй.

Ондоо узелнуудай ажалые харахада, баhал hанамжа таарахаар байгаа. Механизатор Даба Доржиев тракторай орёо аппаратурануудые заhалсажа байна. Тоhо гуйлгэ элдэб хэрэгсэлнүүдые шалгажа, муунуудынь шэнэдхэнэ.

Цех, узелнууд бүхэндэ хүдэлдэг хүнүүд оролдолгоо гаргана. Хүн бүхэн урдаа ажалтай. Тэдэнэй ажал нэгэл ехэ зорилго—трактор, машинануудые богонихон болзорто, шанартайгаар заhабарилха гэhэн шухала зорилгодо зорюулагдана. Энэ жэлдэ [illegible] механизаторнууд Совет засагай 50 жэлэй ойе угтуулан социалис мүрысөөндэ эзэбхитэйгээр хабаадалсажа байдаг. Ямар нэгэ дутагдал гараа hаа, тэрэнь хамтын хүсөөр усадхагдана.

...Эндэ байхадаа Баргажанай совхозой механизатор нүхэр Гермашевтай уулзанабди. Энээнэй hаяхан ерээд, хэдэн үдэр соо ажаллахадаа, өөрынгөө МТЗ-5 тракторые бэлэн болгоронь заhабарилсаhан байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тракторист Михаил Ринчино энэ хүгэлhөө хахад hара болоо.

Графигай ёhоор Онёогой механизаторнууд жэлэй дүүрэтэр 42 трактор заhажа байбал, тэрэнэйнь 28 бэлэн болонхой. Мастерской соо ажалай охин бурьялна. Тиинэжээ ошон сасарна. Энэ ошые дурэшэтэй механизаторнууд сагдана.

Б. РИНЧИНОВ.

АМЖАЛТАТАЙ

Юрис Хусаевай хүтэлбэрилдэг 56-дахи [illegible] электро-хабсаргагаа [illegible] Мааргатын hүнэй фермэдэ [illegible] ток хүргэжэ даатай юм. Тэдэнэр мүнөө амжалтатайгаар ажаллажа байнад. Электорист Д. Будожапов, электромонтер В. Каравцов гэгшэд [illegible] даабаринуудые [illegible] дүүргэнэд.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

Хурунын аймагай «Победа» колхоз.

hАНАhАНДА ҮШӨӨЛ ХҮРЭНЭГҮЙ

Захатын фермэ Саяанайнгаа хоз соо hү haалгаар яhала ба-, түрүү зэргэдэ ябадаг гэжэ ологдоно. Эндэхид мүнөө жэлэй рэhэн 11 hарада 3092 лентр hү hаажа, жэлэйнгээ түсэб оорhоонь урид дүүргээ. Мүн үе соо үнеэн бүриhөө 1304 лограмм hү hаагаа юм. Зарим рүү hаалишад И. Бобкова, Пермякова болон бусад үнеэн риhөө 1600—1650 килограмм рэтэр hү hааhан байна.

Тиигэбэшье Захатын фермынхид бүри ехээр hааха, гүрэндэ элгээр худалдахын тула бүхы шула хэрэгтэй юумэ хэжэрхёо, хэшье байна гэхын аргагүй. Энэ лаар бии байhан горитой арга ломжо гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй. лэйнгээ түсэб-даабари hайнаар үргэжэ, түрүү гэжэ тоотой ябан фермые иигэжэ зэмэлхэ, үмжэлхэнь ялгүй шэнги.

Теэд, хэды тиимэшье hааhь, тус рмын ажал тухай тобшохоноор эхэ ушартай болоно.

Хэнэйшье мэдэhээр байгша он Түнхэндэмнай малай эдихэ үб- тэжээл илангаяа hолоомон яhала элбэг бэлэдхэгдэнхэй гээшэ.

Гэхэтэй хамта, мүнөө үбэлэй хүйтэн түлэг өрөнхой, адууhа малай үбhэ тэжээлые заабол hайса буйлуулжа, амтаруулжа эдюулхэ хаhын болоод байбашье, эндэхид үнеэдтээ нэгэшье килограмм буйлуулhан тэжээл эдюулнэгүй. Эндэнь тэжээл буйлуулха тусгаар байра, цехшье бии. Илангаяа hолоомо, талха тарянанай зүйл гидролизно гү, али үшөөшье ондоо аргаар эhээн буйлуулаад, шанаржуулаад эдюулхэ ехэ арга боломжотой. Энээнэй ашаар hүншье ехэ hаагдаха, үбhэ тэжээлдэшье ехэ алмалта, арьбалалта болохо hэн. Харин мүнөө үбhэ, hолоомоёо хуурай гордогор занданнь малайнгаа урда барбайтар хаяжа үгэхэдэнь мүртэй үрэ гаранагүй. Үнэтэй тэжээлшье дэмы хорожол байна ха юм.

—Үбhэ тэжээл буйлуулха тусгаар гэр байра, түхеэрэлгэшье хуу бии ха юм. Теэд юундэ үнеэдтээ hолоомо хоолынь буйлуулжа үгэнэгүйбта?— гэжэ совхозой главна зоотехник Ж. Бимбаевhаа асуухада...

РЕДАКЦИДА ерэhэн бэшэгүүдhээ

— Халуун уhа дамжуулха хоёр ута шланг-хоолой дутаа юм. Хаанаhаашье оложо ядаабди,— гээд тэрэ хэлэнэ.

Малай тэжээл буйлуулха хүдэлмэри гансахан энээнhээ гэдэргэ татагдажа байна гэжэ этигэхэнь бэрхэтэй. Энээндэ үнэн зүрхэнhөө оролдоод, hү hаалиие дээшэлүүлхын түлөө бодотоор hанаагаа табяа hаа, тэдэ хоёрхон шланг-хоолой заабол олдохо hэн.

Нихэдээ юу хэлэхээ hанагдааб гэхэдэ, мүнөө үнеэдэй олон түрэжэ байhан сагта тэдэндэ үбhэ тэжээлынь hайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа эдюулээ hаа, hүн хараа байса ехэ hаагдаха бэлэй. Тусхайлбал, хэрбээ энэ үедэ тус фермэдэ hая түрэhэн үнеэдынь үдэртөө тус тустаа 3—4 килограмм hү үгэдэг hаа, буйлуулhан тэжээл эдибэл, адагынь 5—6 килограмм hү үгэхэ hэн.

Тиимэ бэшэ гү? Нүхэд, совхозой, отделениин хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, юун гэжэ hананат?

А. ШАПОВАЛОВ.

АША ТУhАТАЙ ХАРИЛСААН

hуралсалай энэ жэлhээ эхил, Зэдын аймагай болон Улаанэ хотын Октябрьска районой ргуулинуудай дунда хани ёhой харилсаа холбоон байгуугдажа, КПСС-эй Зэдын, Октябрьска райкомуудаар ехэтэ йшаагдаа бэлэй. Тээсгэн Зэдын ргуулинуудай директорнүүд, дэниие hуралсалай талаар оргшод Улаан-Үдэдэхи шефүүдтээ лшалhан юм. Тиихэдээ хоёр таhуралсал, хүмүүжүүлгын удалнуудаар туhатай зүбшэлүүдээ андалдаа бэлэй.

hаяшаг Октябрьска районой лөөлэгшэд Зэдын hургуулинуй уряалаар манай иишэ ерээ н. Тиигэжэ айлшадай хабаалгатай педсовет Петропавловын дунда hургуулида үнгэргэг. Тэрээн дээрэ Улаан-Үдын гшанарые Зэдын аймагай гүйдкомой түрүүлэгшын орлогшо С. Санжиев амаршалаад, КПСС-эй райкомой секретарь Д. Б. Будаев аймагайнгаа экономико болон соёл культурын хүгжэлтэ тухай айлшадта хөөрэжэ үгэhэн. Удаань Октябрьска районой арадай гэгээрэлэй таhагые даагша Ю, М. Сахаровский үгэ хэлээ.

Петропавловкын дунда hургуулиин эхин классуудай багша, РСФСР-эй hургуулинуудай габьяата багшын нэрэ зэргэтэй А. Г. Бураевагай хэшээлнүүдые орожо шагнахадаа Улаан-Үдын айлшад үндэр сэгнэлтэ үгөө.

Гадна тэдэнэр Зэдэ станциин, Үшөөтын, Худагын дунда hургуулинуудаар ябажа, ажал хэрэгүүдтэйнь танилсаhан, hанамжа дурадхалнуудаа үгэhэн байна.

hалар Зэдын hургуулинуудай хэлэ, бэшэгэй, тоо бодолгын багшанар Октябрьска районой hургуулинуудта айлшалха юм.

В. КЛОЧИХИН.

ТҮСЭБҮҮДЭЭ ҮЛҮҮЛЭЭ

Надежда Марковна Николаенын хүтэлбэрилдэг горпищеторгын 64 магазинай эбтэй эетэй коллектив хэдэн жэлэй турша соо худалдаа наймаанай эмхинүүдэй эрмүүдэй нэгэн гэжэ тоологдоно. Тус коллектив эд бараа худалдаха түсэбөө хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байна. Магазин соонь ходолоо ариг бэр. Наймаашадынь олоной hайнда хүртэнхэй. Ноябрь hарын түсэб эндэ 111 процентээр дүүргэээ бэлэй.

Тэрэшэлэн горпищеторгын № 83-дахи магазин (даагшань Холодилов), ноябрь hарада 99 мянган түхэригэй наймаа хээ. Тиигэжэ тус магазин түсэбhөө гадуур 13 мянган түхэриг олзо оруулhан байна. Мүн № 84-дэхи (даагшань Овчинникова, № 29-дэхи (даагшань Россянина) магазинуудай коллективүүд үнгэрэгшэ hарынгаа түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэhэн байна.

Д. КОЛМАКОВ.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо

РЕВОЛЮЦИИН ДҮЛЭН СООГУУР

Агуухэ Октябриин үзэл суртал бэедээ шэнгээжэ, ородой хүдэлмэришэд болон таряашадтай ээм мүрөө ниилүүлэн, агуухэ хубисхалта хэрэгэй илан мандахын түлөө баатар габьяа гаргаhан аха дүү оронуудай эрхим хүбүүд, басагадые совет хүнүүд нангин дурасхаалаар мүнхэлнэ. Польшын, Венгриин, Чехословакиин, Болгариин, Германиин, Монголой, Югославиин, мүн бусад оронуудай хэдэн мянгаад үнэн сэхэ хүбүүд, басагадай габьяа хэтын хэтэдэ залирхагүй. Эдэ патриодуудай олониинь Улаан Армиин зэргэдэ жагсажа, Агуухэ Октябриин социалис революциин түйлалтые баатарлигаар хамгаалhан түүхэтэй.

Мүнөө хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй гал дүлэн соогуур ябаhан зарим хүнүүдэй Агуу Октябрь тухай, Ленин тухай, Совет орон тухай хөөрөөе толилхомнай.

Холые гэрэлтүүлэгшэ одон

Агуухэ Октябрь тухай шэбшэхэдээ, Владимир Ильич Ленин тухай шэбшэдэгби. Ленин багша—Агуу Октябриин зүрхэн мүн. Тэрэ зүрхэн мүнөөшье сохилhоор. Ленин Агуухэ Октябриин 50 жэлэй алдарта ойе угталсан, амидыhаал амиды, мантай хамта алхална.

В. И. Ленинэй үгэ хэлэхые 1908 ондо Женевэдэ шагнаhан хүм. Тиихэ үедэ хархис этэгээдүүдэй хара манан бодото байдалые хушажа байгаа hэн. Теэд, тиихэдэшье манай Ильич пролетар ангиин агуу илалтые сэсэн хурса үзэл бодолоороо тодорхойлон, бидэ бүгэдэнэй мүнөөдэрэй жабхаланта байдал хаража байhан юм.

Ородой пролетар ангиин 1917 ондо түйлаhан илалтые амаршалха зуураа, болгар арад уласхоорондын хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй илалта гэжэ, дэлхэйн пролетар ангиин илалта гээшэ гэжэ омог баяртайгаар этигэжэ байhан. Баяшуул, хүрэнгэтэнэй дарлалтаhаа арад зониие сүлөөлхын тула 1917 ондо хэгдэhэн шэнги эды ехэ, hайн hайхан үүсхэлтэ хэрэг урдань хэзээшье ямаршье жэлдэ хэгдээгүй юм гэжэ намда хэлээ бэлэй. Нээрээл энэмнай сэхэ тудхаажа хэлэhэн үгэ байгаа даа.

1917 оной октябриин үдэрнүүдтэ сэрэгэй газетэдэ хүдэлмэрилдэг байгааб. Россида революциин болоhон тухай түрүүшын телеграммые хэды ехэ баяр баясхалантайгаар газетэдээ толилhоноо hайн hананаб. «Большевигүүд илаха», «Пролетар ангиин революци мандаха болтогой!»—гэhэн үгэнүүд Болгариин хизаар бүхэнhөө омог дорюунаар салгидажа байhан.

Ород аха дүүнэртээ сэдьхэл зүрхөө ниилүүлэн, болгар арад шадаха зэргээрээ бүхы талаар туhалха гэжэ оролдоо агша бэлэй. Нэгэ иимэ жэшээе би хэзээдэшье мартахагүйб. Волгын эрье шадар лаха аргагүй ган гасуур болошобо гээшэ. Хүн зон үлэсхэлэн зоболондо нэрбэгдэбэ. Тэдээндэ туhалхын тула эдеэ хоолой зүйл суглуулха гэhэн уряатайгаар Болгариин Коммунис парти хандаhан юм. Энэ уряаень манай хото городуудай, хүдөө тосхонуудай хүдэлмэришэд халуунаар дэмжээ бшуу. Тон богонихон болзорто 1200 вагон орооhо тарян суглуулагдажа, Совет Россида эльгээгдээ hэн.

Манай оропой коммунистнууд, бүхы ажалшан арад засагаа гартаа абаhан Россин хүдэлмэришэд, таряашадай ураг-шаа дабшаhан алхам бүхэниие, түйлаhан амжалта бүхэниие баяр баясхалантайгаар угтадаг байгаа. Дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын Совет гүрэнэй ульгэр жэшээ, дүй дүршэл Болгариин эрхэ сүлөөдэ дуратай түрүү хүнүүдые зоригжуулжа, 1923 ондо сентябриин восстанида бодхооhон байна. Агуу Октябриин үзэл бодол манда холые гэрэлтүүлэгшэ одон шэнгеэр хожомыеншье ялалзаа hэн. Юуб гэхэдэ, коммунис партиингаа хүтэлбэри доро манай арад хархис-фашис засагай урдаhаа баатарлиг тэмсэл ябуулаа бшуу. Агуухэ Октябриин дүй дүршэл хододоо манда туhатай байгаа гэжэ hанан мэдэржэ, омогорходогбди. Агуу Ленинэй Эхэ ороной, Агуу Октябриин Эхэ ороной—Советскэ Союзай хани нүхэд байhамди, байнабди, байхашьебди.

Агуухэ Октябриин социалис революци хүн түрэлтэндэ hайн hайхан аша үрэ асараа. Замби түбидэ Октябриин наран hаруул элшээ сасан гиигүүлнэ. Бүхы дэлхэйн хэдэн зуугаад миллион үнэн сэхэ хүнүүд Советскэ Союз тээшэ сэлмэг нюдөөрөө шэртэжэ, коммунис байгуулалтын амжалтаар урмашан баясана.

Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойе угтажа байнабди. Энэмнай—хамаг арадуудай hайн hайхан үгөөр дурдан тэмдэглэхэ алдарта ой. Тиимэhээ энэ алдарта ойгоор Советскэ Союзай арадуудые үнэн зүрхэнhөө амаршалжа, коммунизмын илалтын түлөө, дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал мандуулхын түлөө тэмсэлдэнь шэнэ амжалта хүсэхэ байнаб.

Йордан МИЛЕВ,
1897 онhоо Болгариин компартиин гэшүүн, Болгариин хубисхалта хүдэлөөнэй солото ажал ябуулагша, Социалис Ажалай Герой.

Софи.

Орон бүхэнэй ажалшадай эрхэ сүлөөгэй түлөө

Соведүүдэй засагай түлөө тэмсэлдэ Зүүн-Сибириин дэбисхэр дээрэ хабаадалсаха зол намда тудаhан юм. 1916 ондо Австро-Венгриин сэрэгтэ хүсөөр татуулаад, дайнда хабаадалсан, ородой пленде ороhон байнаб. Бидэ, Венгриин солдат-коммунистнууд, пленда ороhон сэрэгшэдэй лагерьта байхадаа, нүхэдэйнгөө дунда ойлгуу-ламжын хүдэлмэри ябуулагша hэмди. Тэрэ үеэр Троицкосавск (мүнөө Хяагта) хотын үнинэй хубисхалша большевигүүдтэй холбоо барисаа байгуулаа hэмди.

Манда эрхэ сүлөө асарhан Октябриин хубисхалай мандахада, хүдэлмэришэд-таряашадай засаг хамгаалхаяа жагсаа бэлэйбди. 1919 ондо Верхнеудинскын (мүнөө—Улаан-Үдэ) оршондо интернациональна батальондо жагсажа. Колчагай сэрэгтэй дайлалдаhан байнаб. hүүлээрнь Эрхүүгэй интернациональна полкын ротын командир ябааб, 1920 ондо Яхадай интернациональна морито сэрэгэй отрядай партийна эмхиин секретарь байhанби. Хойто жэлынь мүн лэ Яхадта сэрэгэй частиин командираар алба хээб. Удаань Эхэ нютаг—Венгриеэ бусажа, нюуса партийна хүдэлмэридэ ябаhан. түрмэдэшье hуужа үзэhэн хүм. Венгриин фашистнуудай түрмэдэ hууhан хүнүүд Советскэ правительствын оролдолгын ашаар сүлөөдэ гараа бэлэйбди.

Би дахяад Советскэ Союз ерээ бэлэйб. 1941 ондо Гитлерэй харата муухай сэрэгэй СССР-тэ добтолходо, баhал гартаа буу бария hэм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ Москва хотын Куйбышевай районой арадай сэрэгтэ орожо дайлалдааб. Совет Армиин алдарта хүбүүдэй манай Венгриие сүлөөлhэнэй hүүлээр Эхэ орондоо бусаа hэм.

hүүлэй 10 жэлэй туршада правительствын, олониитын делегацида оролсон, СССР-тэ хэдэ дахин ерэhэн байнаб. Ажахын, соёлой байгуулалтада, байгаали болон замби түбиие мэдэлдээ оруулха талаар түйлаhан совет хүнүүдэй гайхамшаг амжалта хододоо намайе баясуулдаг юм. Граждан дайнда хабаадалсаhан манай нютагай хүнүүдэй СССР ошоhон ушар хэзээшье намда мартагдахагүй. Бидэ Сибирь хүрэhэн байнабди. 50 жэл болоод Сибирь дахин ошоходоо, урдань гээгдэнги байhан тэрэ хизаараа танягүйб. Энэ хугасаа соо гайхамшаг хубилалта болоhон байба.

Совет правительство Агуу Октябриин хубисхалта хабаадалсаhан Венгриин интернационалистнуудые орден, медальнуудаар шагнажа, манай зүрхэ сэдьхэлые ехээр доhолгон баясуулаа hэн. «Агуухэ Октябриин социалис революцида эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанай, граждан дайнай, Россидахи хариин эзэмдэлгын жэлнүүдтэ Совет засаг хамгаалха талаар эрэлхэг зориг болон баатаршалга гаргаhанай, совет венгер арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани нүхэсэлые бэхижүлхэ хэрэгтэ габьяатай байhанай түлөө» СССР-эй Верховно Соведэй Президиум намайе «Дайшалхы габьяагай түлөө» медаляар шагнаhан байна. Энэ хайраарнь бүхы наhаараа омогорхон ябахаб.

Граждан дайнда суг ябаhан хамаг бүхы Сибириин хани нүхэдөө, врач Дора Жарковае, генерал Иван Редниковые, мүн Яхадта, Эрхүүдэ, бүхы Совет орон соо ажаhуудаг танил, танил бэшэшье хани нүхэдөө Агуу Октябриин 50 жэлэй ойн баяраар үнэн зүрхэнhөө амаршалхыемни зүбшөөгыт.

Аладар ЛАСЛО (Лефкович).
1913 онhоо ВСРП-гэй гэшүүн, Венгриин хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй солото ажал ябуулагша, ВНР-гэй гүрэнэй түсэблэхэ комиссиин коллегиин гэшүүн.

Будапешт.

Агуу Ленинэй эхэ оронии амаршалнаб

Алдарта Октябриин hайндэрые хододоо хүндэлэн сэгнэдэг хүм. Юуб гэхэдэ, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе сагые нээhэн илалта түгэс хубисхалые үүсхэгшэ, эмхидхэгшэ Владимир Ильич Ленинтэй энэ hайндэрнай холбоотой ха юм. Багша Ленинэй үмэнэ бүхы дэлхэйн хэдэн миллион хүнүүд hүгэдэдэг, шэнэ ажабайдал мандуулха замыень нээлтүүлhэн ударидагшамнай гэжэ үнэн зүрхэнhөө дурладаг. В. И. Ленининие харааhан, тэрэнэй үгэ хэлэхые шагнаhан, эгээл юрын, урин зантай хүн hэн гэhэн арюун hайхан дурасхаал бүхы наhан соогоо сэдьхэл зүрхэндөө хадагалжа ябадаг хүн ямар ехэ золтойб.

Манай Монгол орон соо абажа хараха болоо hаа, Ленин багшатай уулзаhан гансахан хүн мүнөө би гансааран байна гээшэ хаб. Владимир Ильичые тон үнинэй, тон дүтэ мэдэхэ, таниха хүн байнаб гэжэ хэлэхэ эрхэтэйб. 1921 оной ноябриин 16-да Сүхэ-Баатарай хүтэлбэри доро бидэ, Монголой түлөөлэгшэд, агуу Ленинэй Кремлиин таhалгада ороо hэмди. Владимир Ильич түргөөр hууриhаа бодоод, мантай мэндэшэлэлсээд, hуугты гэжэ уряа hэн.

Хөөрэлдөөншье эхилбэ. Юун тухай хөөрэлдэhыемнай мүнөө монгол арад баран мэдэхэ. Танай ороной ажалшад гүрэнэйнгөө, экономикынгоо бэеэ даахын түлөө тэмсэлээ Совет Россин хүдэлмэришэд, таряашадтай нягта холбоотойгоор ябуулаал hаа, тон зүб юумэ хэхэ байхат гэжэ Ленин хэлээ hэн. Хубисхалай талаар Монгол орон ехэ амжалта түйлаа, арадай-революционно парти байгуулжа тэрэ амжалтаяа улам батадхаа гээшэт, гэжэ Ленинэй хэлэхэдэ, ехээр омогорхоо, баярлаа бэлэйбди.

45 жэлэй урда тээ агуухэ Ленинэй хэлэhэн сэсэн мэргэн үгэнүүд мүнөө бэелүүлэгдээ. Эгээл гээгдэнги байhан манай Монгол орон Октябриин ороной аша туhаар, ашата Ленин багшын захяагаар дэлхэй дээрэхи нэгэ хүгжэнги социалис гүрэн болонхой.

Эгээл тиимэhээ бидэ, монголнууд, илангаяа ехэ баяр баясхалантайгаар Октябриин хубисхалай ойн үдэрые угтадагбди. Бүхы дэлхэй дээрэ эрхэ сүлөөгэй нангин элшэ сасаруулhан Агуухэ Октябриин социалис революциин 50 жэлые угтуулан, би, монгол үбгэн, совет аха дүүнэртээ хандажа, халуун сэдьхэл зүрхэнhөө агуухэ Ленинэй Эхэ оронииc амаршалнаб!

А. МЯГМАР.
Монголой арадай-революционно партиин анха тогтоhон 1921 оной гэшүүн.

Улаан-Баатар.

Ажал хүдэлмэреэ зүбшэбэд

Хэрэн тосхондо аймагай түбэй дунда hургуулиин багшанарай болон олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан болобо. hуралсалай таhагые даагша Ким Данчинович Васильев «Дунда hургуулинуудай хүдэлмэриие саашадань hайжаруулха тухай» гэhэн элидхэл хэбэ. Үхибүүдтэ эрдэм номой гүнзэгы ойлгосо үгэдэг, тэдэниие Эхэ орондоо халуун дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн ашатай хүдэлмэри ябуулдаг багшанар Хэрэнэй hургуулида олон гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэhэн байна. Жэшээлхэдэ, тэдэнэй дунда Ш. Х. Пантелеева, А. Н. Пантелеев, Ф. З. Конторер, Д. С. Манзарханов, И. Н. Елшин болон В. Н. Золтоева гэгшэд үрэ ехэтэйгээр ажалладаг тула hурагшадтаа, коллективтээ хүндэтэй болонхой юм.

Гэбэшье дурсагдагша hургуулиин ажал хүдэлмэридэ зарим тэды дутагдалнууд үзэгдэдэг. Тэдэниие усадхахын тулада hургуулиин дэргэдэхи түрэлхидэй комитет, комсомолой болон пионерэй эмхинүүд нягта холбоотойгоор ажаллаха зэргэтэй.

Хэрэнэй hургуулиин материальна бааза жэлhээ жэлдэ hайжарна. hалар эндэ 50 hууритай интернадай хамтын байра баригдажа эхилхээр хараалагданхай. Мүн багшанарые байра байдалаар, hурагшадые hуралсалай хэрэгсэлнүүдээр бүрин хангаха хэмжээнүүд абтана.

Б. МАШКИНОВ.

Түнхэн.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

КУБА

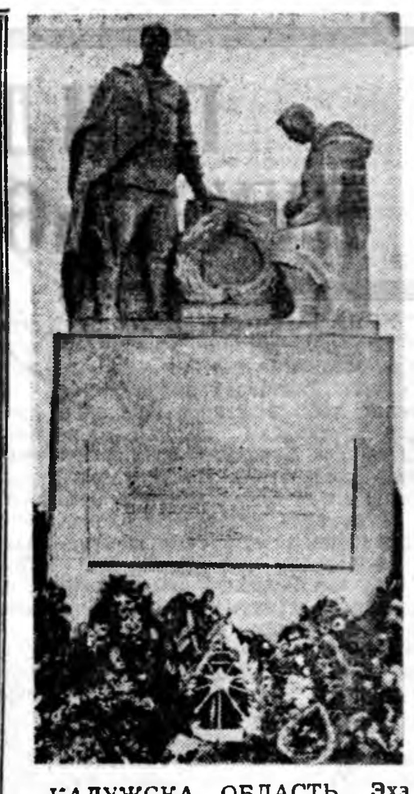
Кубын эхэнэрнүүдэй федерациин V национальна пленум хүдэлмэреэ дүүргээ. Ороной эхэнэрнүүдэй энэ олониитын организациин ажал ябуулгын шухала асуудалнуудые, тусхайлбал, ниитын үйлэдбэридэ эхэнэрнүүдые хабаадуулха талаар Компартиин болон революционно правительствын табиhан зорилгонуудые дүүргэхын тулада хэгдэдэг ажал ябуулгын асуудалнуудые пленум зүбшэн хэлсэhэн байгаа.

Пленумые хаалгын баярай ёhолол дээрэ Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, премьер-министр Фидель Кастро үгэ хэлээ. Эхэнэрнүүдые сүлөөлхэ хэрэгтэ Кубын революциин ехэ удха шанартай байhан тушаа тогтохо зуураа, эхэнэрнүүдые доромжолго имагтал социалис общество дотор эсэслэн усадхагдажа шадаха гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Ойрын арбан жэлэй турша соо 1 миллион эхэнэр ниитын үйлэдбэридэ хабаадуулагдаха гээд Фидель Кастро заагаа. Энэ хадаа хүүгэдэй эмхи зургаануудые, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые олоор бариха эрилтэ табина.

Кубын экономикын, илангаяа хүдөө ажахын хүгжэлтын үргэн ехэ түсэбүүдые дүүргэлгэдэ эхэнэрнүүдэй горитой үүргэ дүүргэхэ байhые үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Техническэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ, хойрог нобшо ябадалтай тэмсэхэ, гүрэнэй зөөри арьбалха асуудалнуудта Фидель Кастро горитой анхарал хандуулаа.

КАЛУЖСКА ОБЛАСТЬ. Эхэ оронойнгоо түлөө болоhон байлдаануудай үедэ наhа бараhан арбан зургаан сибириинхидэй дурасхаалда зорюулагдажа, Рубеженка гэжэ тосхон шадарай Нэрэгүй толгой дээрэ памятник бодхогдонхой. Зураг дээрэ: Нэрэгүй толгой дээрэ сэрэгшэд-сибириинхидтэ зорюулагдажа бодхогдоhон памятник.

ТАСС-ай фотохронико.

МАЛТАЛГАНУУД ХЭГДЭБЭ

ЛЕНИНГРАД. Урда Алтайн үндэр хадата районуудта Ленинградай археологуудай хэhэн малталганууд скифскэ түхэл маягай соёл культурын яажа би болоhые шэнжэлхэ арга эрдэмтэдтэ олгоо.

Түүхын наукануудай кандидат, Эрмитажай экспедициин хүтэлбэрилэгшэ С. Сорокиной hанамжын ёhоор, Аргут мүрэнэй эхин багай арба найман хүшөө шулуунуудые шэнжэлэлгэ энэ хадануудай хоорондохи райондо эгээн наада захань хоёр хахад мянган жэлэй урда тээ hууhан үндэhэ яhатан тухай баялиг материал олгоо.

Хадалиг нугын хүн зон тэрэ холын үе сагта мал үсхэбэрилжэ эхилhэн байгаа гэжэ тухайлагдана. Малталга хэхэдээ олоhон элдэб олон зүйлнүүдые шэнжэлхэдээ, эртэ урда сагай хүнүүд: багсаахада манай үе сагай урда тээхи XI—VIII зуун жэлэй үедэ мори hургадаг болоhон байгаа гэжэ С. Сорокин багсааhан байна.

Урда Алтайн хүшөөнүүд юугээрээ hонирхолтойб гэхэдэ, тэдэнэр нүүдэл байдалтай жинрэй хүн зоной ажабайдалые тухайлан ойлгожо абаха арга олгоно. Элдэб бүдүүд, хубсаhанууд Эрмитажда олоор эльгээгдэнхэй.

Үндэр хадата газарай эртэ урдын хүшөөнүүдые шэнжэлэлгые ерэхэ жэлдэ эрдэмтэд үргэлжүүлхэ хүсэлэнтэй.

(ТАСС-ай корр).

БОЛГАРИ

БКП-тэй дүй дүршэлөө халан абалсахын тулада Болгарида ерэhэн Югославиин Коммунистнуудай союзай делегацитай Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедтэ хани халуун оршон байдалда хэлсээн эхилээ.

БКП-гэй политика болон хэмжээ ябуулганууд тухай, БКП-гэй IX съездын шиидхэбэринүүдhээ уламжалан Болгариин үмэнэ нээгдэhэн хараа замууд тухай, ороной политическэ, экономическа болон соёл сурталай ажабайдалда партиин дүүргэдэг үүргэ тухай Болгариин делегациин түлөөлэгшэд югослав айлшадта хөөрэжэ үгэбэ.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ЧССР ГДР хоёрой хоорондохи худалдаа наймаан 1966 онойхитой сасуулбал ерэхэ жэлдэ 9 процентээр нэмэхэ юм.

Чехословаки металл болбосоруулдаг болон бүд нэхэлгын станогууд, прокат, трамвай, ашаанай автомобиль, шүдхалаагай цехүүдтэ хэрэгтэй түхеэрэлгэ, химическэ продукци, пумаажан бүд, гутал керамическа промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд гэхэ мэтые ГДР-тэ худалдаха болоо.

ГДР металл болбосоруулдаг станогуудые, харгы заhадаг болон тоололгын машинануудые, бүд нэхэлгын станогуудые хүдөө ажахын зэр зэмсэг болон тракторнуудые химическэ продукци болон бусад зүйлнүүдые Чехословакида худалдаха байна.

* * *

Чехословак-совет хани барисаанай hарада хабаадалсаhан РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал ябуулагша Ираклий Андроников, Москвагай филармониин артист Яков Смоленский гэгшэд Чехословакида шадабаряа харуулжа, ехээр hонирхогдоо.

Ород хэлэ мэдэдэг, тэрэниие шудалжа байдаг, тиигээд ород болон совет литературна зохеолдо ехээр hонирходог чехословак ажалшадтай совет артистнууд Прагада, Братиславада, Либерецдэ, Градец-Краловто, Нитрада, Пасектэ болон Партизанскда 15 дахин уулзаа.

(ТАСС).

hүүлшын табан жэлэй турша соо МНР-тэ нүүрhэ малтан абалга 1,6 дахин нэмээ. Дархан шадар Шарын Голой нүүрhэнэй карьер ашаглалгада үгтөө. Энэ хадаа орон доторхи эгээн томо карьер болоно. Зураг дээрэ: Шарын Голой нүүрhэнэй карьер.

АПА-эй фото.

ГЭНДЭН ЮУНДЭ НҮХЭДЬӨӨ ХОЖОМДООБ?

БУРЯАДАЙМНАЙ холын нютагуудай нэгэндэ ажаһуудаг Ринчиновтэнэй бүлые бии һайн мэдэхэ хүм. Тэдэнэрэй арбан гурба наһатай хүбүүн Гэндэн нёдондо жэлдэ зургаадахи класста хоёрдохи жэлээ һурахаар орхигдоһон байна. Тэрэ мүнөө жэлэй һуралсалай жэлые баһал муугаар эхилээ. Түрүүшын четвертьдэ олохон предмедүүдээр муу сэгнэлтэнүүдтэй гараа.

Мэнэ һая Гэндэнэй аба Базар Цыдыпович хүбүүнэйнгээ дэбтэрые абажа хараба. Тэндэнь «хоёр» гэһэн сэгнэлтэнүүд даншье һаа олон. Гэндэн түрэлхидтөө һайса зэмэлүүлбэ. Базар Цыдыпович, Сэсэгмаа Бадмаевна, хүгшэн эжы — гурбуулан һэлгэлдэжэ байгаад, бүхэли час соо Гэндэнииие хараанад. Тэдэнэр бултадаа уур сухал болонхой, урма зоригоо хухаранхай, сошордонги.

Гэндэн уруу дуруу юумэ столой дэргэдэ шала шагаан зогсоно. Тэрэ түрэлхидэй хараал шэрээлдэ, зүбшөөл, һургаалда үни дадашанхай. Гэндэнэй шарай барайжа харланхай, зүгөөр шарайдань түрэлхидэй хараал шэрээлһээ һанаата болоһоной багаханшье тэмдэг үзэгдэнэгүй.

Нээрээшье, иимэ юумэн ямар ушар шалтагаан дээрэһээ болоо гээшэб? Хоёр жэлэй хугасаада Гэндэниие хүн лэ һаа хараана, һургаал заабари үгэнэ. Теэд энээнһээ ямаршье үрэ дүн гаранагүй. Һүүлэй үедэ Гэндэн гэртээ сүүмхээ орхиһон газараа мартажа, бэдэрдэг болошонхой. Харин Гэндэн бусад үхибүүдтэл адли үхибүүн байгаа бэшэ һэн аал?..

Сэсэгмаа Бадмаевна, һанана гүт, Гэндэнэйтнай хэрэг табадахи класс хүрэтэрнь яһала һайн байгаа бэлэй. Хүбүүнтнай һайн һуралсалайнгаа түлөө магтаалай грамотануудые, дурасхаалай бэлэгтэй бэлэг номуудые гэртээ асардаг һэн. Та хүбүүнэйнгээ амжалтаар, мүн өөрынгөө хүмүүжүүлхы хүдэлмэриин үрэ дүнгөөр омогорходог байгаат. Зүб омогорходог байгаат. Хүбүүнэйтнай амжалтада эхэ хүнэй хубита заатагүй бии һэн. Та хүбүүнтэйгээ хамта хэшээлнүүдтэнь бэлдэдэгээ һанана бэзэт. Үгы даа, та нэгэтэшье хүбүүнэйнгээ түлөө даабариинь хэдэггүй бэлэйт. Зүгөөр та саг үргэлжэ хүбүүнэйнгээ хажууда байлсаат. Тиимэһээ Гэндэн заал һаа хэшээлнүүдээ бэлдэһэн байдаг һэн. Һанана гүт? Хүбүүнтнай һуралсалдаа тон наринаар, дуратайгаар хандадаг болоо бэлэй. Танай халуун анхарал хүбүүнэйтнай урма зориг үргэдэг, урагшаа дабшахыень уряалдаг байгаа ха юм. Тиигээд һүүлдэнь юун болоо һэм?

— Һүүлээрнь, — гэжэ хүгшэн эжы хөөрөөгөө эхилнэ. — Гэрэлхэн түрөө. Гэртээ нарай үхибүүнтэй болоодхиходоо, бүлын ушар байдал гад ондоо болон хубилдаг шуу. Эндэ, нүхэр, хэшээл-мэшээлдэшье бэлдэхэ заб сүлөө олохогүйш...

Зүб даа. Гэрэлхэнэй түрэһөөр, Сэсэгмаа Бадмаевна, танда сүлөөтэй сагтнай тон бага болоо. Гэрэлхэниие саг болзортонь эдеэлүүлхэ, мансылан орёохо, унтуулха, угааха, газаа арюун агаарта гаргаха хэрэгтэй. Бүлын үдэр тад ондоо гуримаар үнгэрдэг болобо. Үдэрэйтнай гурим дууһан бишыхан Гэрэлһээтнай дулдыдадаг болоо. Гэрэлхэнэй унтажа байхада, Гэндэн стул хүдэлгэхэ, дуунуудые шангаар дуулаха, үетэн нүхэдөө гэртээ асарха эрхэгүй һэн. Нарай үхибүүгээ мансылан орёохо бүдөө утюгдаха гээ һаа, столоо сүлөөлхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ нэгэ хэды саг соо Гэндэндэ газаа гаража наадахадань хамаагүй.

— Удаан бү болоорой, — гэжэ хэлэдэгшье һаа, һүүлдэнь Гэндэнэй хэды саг соо гэртээ үгы байһыень шалгахаяа мартажархидаг һэнта.

Гэндэн наадахаяа арсадаггүй бэлэй. Теэд хэн арба нэгэтэй үхибүүн ябахадаа үйлсөөр гүйхэ, харайха, наадаха, сэнгэхэ дурагүй байха гээшэб? Үнөө тиихэдэ шамайе наадахыешни эжышни зүбшөөгөө ха юм! Арбан нэгэтэй хүндэ алтан дэлхэй ямар һайханаар, хэды һониноор харагдадаг гээшэб!

Гэндэнэй хойноһоо хүгшэн эжынь харууһалдаг болобо. Төөдэйнь аша хүбүүндээ эгээл амтатай, һайн юумэнүүдээ үгэдэг, дан ехээр эрхэлүүлдэг байгаа. Хүгшэн эжынь Гэндэниие хэшээлдээ бэлдэхые бааладаг һэн. Зүгөөр тэрэнэй хэшээлнүүдээ ямараар бэлэдхэһыень шалгажа үзэхэ арга болодоггүй байба. Юуб гэхэдэ, хүгшэн эжы эрдэм ном мэдэхэгүй хүн шуу. Тэрэ үдэрэй эдеэнэй һүүлээр аша хүбүүгээ номоо үзэхыень столдоо һуулгадаг. Түрүүшын үдэрнүүдтэ Гэндэн тон дуратайгаар һуудаг һэн, тэрэ эжытэйгээ сугтаа хэшээлнүүдтээ бэлдэдэг һайн заншалаа үшөө мартаагүй ябаа. Уданшьегүй Гэндэндэ гансаараа номоо үзэхэдэнь һонигүй болошобо. Һургуули тухайнь хөөрэхэ, ойлгогдоогүй юумэеэ һураха хүн хажуудашни үгы. Нэгэтэ too бодолгоор орёо хүндэ жэшээ ушарба. Хэды оролдобошье, бодожо шадабагүй. Сэсэгмаа Бадмаевна, та сүлөөгүй. Базар Цыдыпович үшөө ажалһаа ерээгүй байгаа. Гэндэн юушье хэжэ ядахадаа, хүгшэн эжыдээ туһалыт гэжэ хандаба, төөдэйнь аша хүбүүндээ too бодоходонь туһалхын орондо, тэрээндээ аяга компот уухыень дурадхаба. Тиигээд Гэндэн Баярта нүхэртөө ошобо.

Баярта велосипедэйнгээ камера сабуугаар няажа, сүлөө забдагүй байба. Зундаа хэрэгтэй болохо хамаг юумэеэ бэлэн болгохо гэһэн һонин бодол Баяртын толгойдо ерэһэн байгаа бшуу. Гэндэн мүнөөхи орёо хүндэ жэшээ тухайгаа гол таһа мартажархёод, Баяртынгаа велосипедые үдэшэ орой болотор заһалсаба.

Сэсэгмаа Бадмаевна, тэрэ үдэшэ Гэндэнэй орой болотор гэртээ ерээгүй байһанайнь түлөө түрүүшынхеэ һайса хараагаа һэнтэ. Харин тэрэнэй юундэ, ямар хэрэгээр нүхэртөө ошоһон тухайнь асууха саг олоогүй бэлэйт. Хүбүүнэйнгээ бодожо ядаһан жэшээ тухайшье һураагүйт, тэрэ жэшээ тухай мэдээшьегүй байгаат.

Базар Цыдыпович тиихэдэ гэртээ байба. Базар Цыдыпович һамганайнгаа сухалтай, эсэнги байхые ойлгон, тэрээндэ хоёр үхибүүдэйнгээ хойноһоо харууһалхада гайтай болоо гэжэ мэдэбэ. Эжыһээнь хүбүүгээ абажа, сагайнгаа нэгэ хэды хубиие хүбүүндээ зорюулаа һаа һайн байгаа гэжэ тэрэ бодобо.

— Зүгөөр эндэ арбан тээшээ хүбаархагүй ха юмши. — гэжэ Базар Цыдыпович сухалдана. — Ажал дээрэ алхамшье хэжэ шадахаа болитороо эсэхэш. Гэртээ ерээд амарһайб даа гэжэ һанахаш. Харин гэртээ ерэхэдэшни, сэбэр бэшэлгээр, too бодолгоор туһала гэжэ байха. ...Үгы даа, нүхэд, иигэжэ яашье болохогүй!..

Базар Цыдыпович, эндэ тиимэшье хүндэ хүшэр юумэн үгыл даа. Үдэр бүхэндэ too бодоһоойтнай хэрэггүй, огто хэрэггүй. Гэндэн өөрөө хэшээлнүүдээ эрхимээр ухамайлан бодожо шадаха байгаа. Зүгөөр хүбүүнтнай танай халуун анхарал, туһалхаарышье бэлэн байһыетнай мэдэрхэ байгаа бшуу.

Нэгээр хэлэхэдэ, Гэндэн һүүлэй һүүлдэ өөрөө өөртэйгөө үлэшөө. Түрүүшын бодогдоогүй жэшээгэй һүүлээр түрүүшын «хоёр» гэһэн тэмдэг бии боложо эхилээ. Һүүлээрнь бэшэ предмедүүдээрээ арай шамай гэжэ «гурба» гэһэн тэмдэгүүдые абадаг болобо. Саашадаа жэхыдэмэ, ухамайлан ойлгоогүй, дүүргэгдэшэгүй шалгалтын хүдэлмэринүүд хүбүүнэйтнай урда гаталшагүй дабаанууд мэтээр һубарилдан бодоо. Гэндэн нүхэдһөө гээгдэжэ эхилээ. Тэрэ хэшээлдээ удаан тэсэмгэй һуужа шадахаяа болёо. Хэрбээ ямар нэгэн бэрхэшээлтэй ушараа һаа, Гэндэн удаан болонгүй номоо хажуу тээшэнь хаядаг болобо. Гэндэн өөрынгөө хүсэндэ найдахаяа болижо, хэшээлнүүдһээ айдаг, тэрьелдэг болоо.

Һүүлэй һүүлдэ хүшэр хүндэ һуралсалай жэл Гэндэнэй һанаанһаа холо дээгүүр дүүрэбэ. Юуншье һаа, тэрэниие арифметикээр намарай бэшэлгын хүдэлмэритэйгөөр зургаадахи класстань оруулаа. Тиихэдэ таанар яһала барагаар үнгэрбэ ха юм даа гэжэ баясаа һэнтэ. Зүгөөр Гэндэнэй түрэлхид, баясахынгаа орондо һайнаар бодолгото боложо үзэхэ һэнтэ. Эгээл тиихэдэ хүбүүнэйнгээ түлөө һанаата болохо байгаат. Ганса һанаата болохо бэшэ, туһалха байгаат.

Гэндэн мүнөө таанарай урда зогсожо байна. Тэрэниие хараажал, хараажал байнат. Гэндэндэ мүнөө хараал, һургаал заабари хэрэггүй. Гэндэндэ туһаламжа хэрэгтэй. Тэрээндэ мүнөө туһаламжа юунһээшье үлүү үнэтэй.

Юуб гэхэдэ, тэрээндэ мүнөө угаа хүндэ байна. Тэрэ хараалгаад, баһуулаад байхадаа, бэеэ хамагһаа муу хүндэл тоолоно. Гэндэн түрэхын ойлгосо муутай үхибүүн байгаа бэшэ. Тэрэ нүхэдһөө гээгдээд, түрэлхидэй анхарал, оролдолгоһоо алдууран, нүхэдөө хүсэхэ арга шадалгүй болошоо. Зүгөөр Гэндэн Ринчинов түрэлхидэйнгөө, багшанарайнгаа, үетэн нүхэдэйнгөө туһаламжаар һайнаар һурадаг болохо, заатагүй һайнаар һурадаг болохо зэргэтэй.

М. САМБУЕВ.

ХИЛЫН ГАДНАҺАА

Нэгэдэл туйлахын түлөө оролдолго гаргаха

ПРАГА, декабриин 13. (ТАСС). Профсоюзна хүдэлөөнэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада бэшэ, харин элдэб оронуудай профсоюзуудые бэе бэедэнь эсэргүүгээр табихын тулада, Хитадай шовинизмда таарууга ажал ябуулгаяа эрхилхыень Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациие баадхахын тулада Хитадай түлөөлэгшэд Софида ерээ гээд ЧССР-эй Профсоюзуудай Центральна Соведэй секретарь, ВФП-гэй Генеральна Соведэй гэшүүн Й. Главичка ВФП-гэй Генеральна Соведэй 16-дахи сесси тушаа ЧТК-гай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Совет орондо харшаар Хитадай делегадуудай хэлэһэн бүхы үгэнүүдые Чехословакиин профсоюзуудай түлөөлэгшэд эрид шууд буруушаагаа гээд Й. Главичка онсолон тэмдэглээ.

Социалис оронуудай эб найрамдал болон дэбжэлтын хэрэгые бэхижүүлхын тулада бүхы түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэл туйлаха зорилгоор бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргаха шухала гэжэ ВФП-гэй Генеральна Соведэй 16-дахи сесси дахяад лаблан харуулаа гээд Й. Главичка түгэсхэлдөө хэлээ.

НЭГЭДЭХИ КОМИТЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. декабриин 13. (ТАСС). «Гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа болохогүй тухай, тэдэнэй бэеэ даанхай байдалые болон бүрин эрхые хамгаалха тухай декларациин ямараар дүүргэгдэжэ байһан тушаа» асуудал зүбшэн хэлсэлгые Нэгэдэхи (Политическэ) комитет үсэгэлдэр дүүргэв.

Таби гаран хүн үгэ хэлэһэн байна. Резолюциин советскэ проектдэ Ази, Африкын, Латинн Америкын бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронууд заһабаринуудые оруулһан байна. Энэ резолюциие заһабаринуудтайнь хамта үшөө 42 гүрэн дэмжээ.

Эсэстэнь Нэгэдэхи комитет түс резолюциие баталан абаһан байна. Дэлхэйн элдэб районуудта бусад гүрэнүүдэй хэрэгүүдтэ нүгөөдэ гүрэнэй зэбсэгээр хамааралсалгын таһалгаряагүй боложо байһантай дашарамдуулагдан гарадаг һанаа зоболго резолюци соо элирхэйлэн мэдүүлэгдэнэ.

Резолюци хадаа ООН-ой Уставай ёһоор бэедээ даажа абаһан уялгануудаа, хамааралсахагүй тухай Декларациин дүримүүдые шууд дүүргэлтэ болгохыень бүхы гүрэнүүдые уряална, зэбсэгтэ хамааралсалга хэхэһээ бэеэ барихыень гүрэнүүдтэ дурадхана.

КПИ-гэй Национальна Соведэй генеральна секретарь арестовалагдаба

ДЕЛИ. (ТАСС). Музаффарпур городто (Бихар штат) үсэгэлдэр студентнүүдэй болон полициин хоорондо тулалдаан болоо. Мүн эндэ Индиин Коммунис партиин Национальна Соведэй генеральна секретарь Раджешвар Рао арестовалагдаа гээд ПТИ агентство мэдээсээ. Тэрээнтэй хамта КПИ-гэй окружной организациин секретарь Рамдео Шарму гэгшые полици арестовалһан байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, КПИ-гэй Центральна секретариат мэдүүлгэ хээ. Музаффарпурта Рао болон КПИ-гэй бусад гэшүүдые арестовалһан ушар «харата аашаа элитээр гаргаһан» ябадал болоно гэжэ мэдүүлгэ соо тоологдоно. Бихар штадай правительствын «ээзрхэг зүрюу хараа бодол» юу харуулнаб гэхэдэ, ган гасуурай хойшолонтой тэмсэхын тулада арадай хүсэлэл оролдолгые эсэргүүлэн эмхидхэхые, һунгуулиин урда тээхи кампаниие һаадгүйгөөр үнгэргэхэ арга боломжо гол оппозиционно партинуудта олгохые штадай правительство хүсэнэгүй гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

КПИ-гэй Центральна секретариат хадаа Раое дары түргэнөөр сүлөөлхэ эрилтэ хээ, Бихар штадай хохидолдо ороһон хүн зондо туһаламжа үзүүлхын тулада бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ шухала болоод байһан үе сагта хэгдэһэн энэ харата аашада Индиин правительствын анхаралые хандуулаа.

«Үлэсхэлэн ябадалда эсэргүү тэмсэлэй үдэр» үнгэргэлгэтэй, партиин һунгуулиин урда тээхи ябуулгатай дашарамдуулан Рао Бихар аяншалжа ошоһон байгаа гээд мэдүүлгэ соо заагдана.

Совет автомашинанууд, станогууд болон түхеэрэлгэнүүд Ливанда ехэ суутай боложо байнхай. «Волгонуудые», «Москвичуудые», «ЗИЛ-нүүдые» болон «УАЗ-уудые» ороной олон харгынууд дээрэ хаража болохо байна. Совет автомобильнуудые наймаалдаг нютагай «Литко» гэжэ фирмын магазинда элдэб янзын автомашинанууд бии. «Москвич-408», «ЗИЛ-130» гэжэ шэнэ маркын машинанууд илангаяа ехээр һонирхогдоно. Зураг дээрэ: «Литко» фирмын автомобильна магазин соо.

ТАСС-ай фотохронико.

ХУНВЭЙБИНҮҮДЭЙ ДУНДА АРСАЛДААН ГАРАНА

ПЕКИН. декабриин 13. (ТАСС). «Соёлой хубисхал» гэдэгэй үедэ хунвэйбинүүдэй хэдэн отрядууд Пекиндэ байгуулагданхай. Тэдэниие элдэб штабууд хүтэлбэрилдэг юм. Хунвэйбинүүдэй газетэнүүд болон хуудаһанууд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, эдэ отрядуудай, мүн штабуудай хоорондо ехэ арсалдаан гарана. Тэрээнһээ уламжалан хүсэ хэрэглэлсэһэн тулалдаануудшье болодог.

«Хунвэйбинүүдэй, Пекинэй дээдэ һургуулинуудай болон тусхай һуралсалай газарнуудай революционно буһалгаашадай главна штабай» («гурбадахи штабай») 5-дахи захиралта соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, хунвэйбинүүдые үзэн ядадаг зарим хүнүүд тусхай «харуулай отрядуудые» байгуулаа, хунвэйбинүүдээр хунвэйбинүүдтэ сохилто хэхын тулада тэдэниие элдэб шата зэргэдэ хубаарилаа».

«Зарим «харуулай отрядууд» түрүүлэгшэ Маода эсэргүүсэдэг, Мао Цзэ-дунай үзэл сурталда эсэргүүсэдэг хүнүүдэй хиналта доро байна» гээд захиралта дотор саашадаа хэлэгдэнэ. «Харуулай отрядууд» хадаа үнэндөө «фашис, нацис организаци» болоно гэжэ захиралтын авторнууд мэдүүлхэ зуураа, тэдэниие намнан тарааха эрилтэ хэнэ.

Нүгөө талаһаа «гурбадахи штабта» эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн олон тоото лозунгнууд, хуудаһанууд город соогуур тараагдана. Тэдэнэй авторнууд хадаа «фашис онол аргануудые» хэрэглэнэ, «зүүнэй үзэл баримталдал революционно хүсэнүүдые хабшаха, хашаха зэбсэг» болоо гэжэ «гурбадахи штабые» гэмнэнэ, тэрэниие тараан үгы болгохо эрилтэ хэнэ.

«Гурбадахи штабта» эсэргүүгээр Пекиндэ, тэрэ шадарай нютагуудта боложо байһан үймөөнүүд аб амяараа, тушаан болоһон ушар бэшэ гээд хунвэйбинүүдэй гаргадаг «Шоуду хунвэйбин» гэжэ газетэ бэшэнэ. Чунцинда, Чаншада, бусад олон районуудта һүүлэй үедэ горитойхон зэбсэгтэ тулалдаанууд боложо, «гурбадахи штабай» сэрэгшэдтэ добтолһон, тэдэниие шэрүүн шангаар сохиһон наншаһан байна. Нютагуудта эльгээгдэһэн манай зарим түлөөлэгшэд сохюулһан наншуулһан гү, али түрмэнүүдтэ хаагдаһан байха юм. Зарим нүхэд һурагтүйгөөр үгы болоо».

Центральна театральна институдай хунвэйбинүүдэй бэшэһэнэй ёһоор Пекинэй хариин хэлэнэй институдай «улаан харуулшад» Японой армиин буугай жаданuудаар зэбсэглээд, «гурбадахи штабай» байшанда һүниин сагта сүмэрэн орожо, мүнгэ зөөриинь абаа, телефонно утаһа таһа отолоо, штабай архивые абаашаа».

УРДА ВЬЕТНАМ. Сүлөөрэлгын армиин артиллерийскэ корпусой мэргэжэлтэд-химигүүд американ ээзрхэг туримхэйшүүлэй хэрэглэдэг химическэ бомбонуудай байгууламжые шудалан үзэжэ байна.

ВИА-гай—ТАСС-ай фото.

Суданай премьер-министрэй хэлэһэн үгэ

ХАРТУМ, декабриин 13, (ТАСС). Премьер-министр Садык Эль-Махди үгэ хэлэжэ, үсэгэлдэр Суданай Учредительнэ суглаанай хоёрдохи сесси нээгдээ.

Бэеэ даанхай байха, бүлэглэлнүүдтэ хабаадахагүй политикые Судан баримталха гээд премьер-министр мэдүүлээ. Тэрэ халаа политическэ асуудалнуудые шиидхэхэдээ хүсэ хэрэглэхэ аргануудые буруушаагаа, мүн Африка түби дээрэ байгуулагдаһан расис засаг түрэнүүдые шоо үзөө, тэдэниие усадхахын тулада Африкын бусад гүрэнүүдтэ хамта хүсэлэл оролдолго гаргаха байһанаа элирхэйлээ. Урда Родези тушаа Англиин бэелүүлдэг политикые Садык Эль-Махди шүүмжэлээ.

Судан доторой асуудалнуудта тогтоходоо, Суданай урда талын асуудал шиидхэхэ шухала гэжэ премьер-министр хэлээ. Урда талын асуудал расова гү, али шажанай шэнжэтэй бэшэ, харин политическэ шэнжэтэй юм. Энэ хадаа Англиин колониализмын ээзрхэлгэһээ уламжалан гараа гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Спорт

СТУДЕНТНЭРЭЙ УУЛЗАЛГА

Декабриин 8-һаа 12 хүрэтэр Спортын байшанда баскетболоор «Буревестник» бүлгэмэй командана түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн болобо.

Түс мүрысөөндэ бэрхээр наададаг коллективүүд — Зүүн Сибириин технологическа, Буряадай багшанарай, Зүүн Сибириин культурын болон хүдөө ажахын институдуудай командануу хабаадалсаһан.

Студентнэрэй энэ уулзалга ехэ һонирхолтой байба. Финал дээрэ үнинэй ана-мана булялдажа байһан технологическа ба багшанарай институдуудай командануу уулзаа. Наадан түргэнөөр үргэлжэлжэ, технологическа институдай студентнэрэй илалтаар—62:49 тоотойгоор дүүрэһэн байна.

Эрид шанга тэмсэлэй һүүлээр 1-дэхи, 2-дохи һуури эзэлэгшэд элирүүлэгдэбэ. Технологическа институдай командануу удаа дараалан 1-дэхи, 2-дохи һууринуудта гараа. 3-дахи һуурида багшанарай институдай команда гараа.

Эхэнэрнүүдэй командануудай дунда 1-дэхи һуури технологическа институдай нэгэдэхи команда, 2-дохиие—багшанарай институдай нэгэдэхи, 3-дахи һуури технологическа институдай хоёрдохи команда эзэлбэд.

Илагшадта кубок болон грамотанууд барюулагдаба.

В. ЭРДЫНЕЕВ.

ТҮРҮҮШЫН УРИЛДААН

Буряадаймнай нииелэлэй санашад үбэлэйнгөө сезониие нээбэ. Эрэшүүлэй дундаһаа нэгэдэхи группада ороһон санашад 10 километртэ урилдаа.

Энэ группада авиационно заводой команда шалгарба. Хоёрдохи һуурида «Спартак» бүлгэм, гурбадахи һуурида ЛВРЗ-гэй команда гарабад.

Хоёрдохи группада ороһон эрэшүүлэй 14 команда 5 километртэ урилдаба. Мүн лэ авиационно заводой техническэ таһагай команда 1-дэхи, Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогойхид 2-дохи һуурида гаранхай.

Эрэшүүлэй дунда 10 километр зайда урилдаан болоо. Тэрээндэ «Спартагай» түлөөлэгшэ нүхэр Попов түрүүлээ. Тэрэ дээрэ дурсагдаһан зайе 35 минута 35 секунда соо гаталһан байха юм.

Нэгэдэхи группада оруулагдаһан эхэнэрнүүдэй команда 5 километртэ урилдаа. Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэр Вершинина, Трусова, Радаева гэгшэдһээ бүридэһэн команда бусадые холо орхижо түрүүлбэ. Хоёрдохи һуурида ЛВРЗ-гэй команда гараа.

Хоёрдохи группада урилдаһан эхэнэрнүүдэй командануудта 3 километр зай үгтөө. «Бытовик» команда тэрэ зайе 42 минута 07 секунда соо ябажа ерээд, дамжуулгын шанда хүртэбэ.

Дунда, найман жэлэй һургуулинуудай, профтехническэ училищи, техникумүүдэй группада сезоной нээлгын мүрысөөн болобо. Найман жэлэй һургуулинуудай командын дундаһаа 2-дохи интернат һургуулиин басагадай, мүн тэрэ һургуулиин хүбүүдэй командануу түрүүлээ.

Дунда һургуулишуудай басагадай командануу 2 километртэ урилдаба. Тэрэ урилдаанда 12-дохи һургуулиин санашадай команда сезоной нээлгын дамжуулгын шанда хүртөө. Хүбүүдэй дундаһаа 20-дохи һургуулиинхид шангарһан байна. Хоёрдохи һуурида 65-дахи һургуулиин хүбүүд болон басагадайнь командануу гараа.

Техникумүүдэй басагад болон хүбүүдэй командануудай дундаһаа лесотехническэ техникумэй студентнэр түрүүлбэ. Хоёрдохи һуури индустриально-багшанарай техникумэй хүбүүд болон басагадай командануу эзэлһэн байна.

Профтехническэ училищинуудай дундаһаа 8-дахи ГПТУ-гай басагадай, 16-дахи ГПТУ-гай хүбүүдэй командануу шалгараа.

Эдэ мүрысөөнүүдтэ хамта 500 гаран хүн хабаадаа юм.

Иигэжэ санын урилдаагаар үбэлэй сезон нээгдэбэ. Бэрхэ санашадай, мүн республикын профсоюзуудай үбэлэй VI спартакиадын мүрысөөнүүд саашадаа болохоор хүлеэгдэнэ.

Н. ИВАНОВ.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил хубилан байха, саһан орохогүй. Һулахаанаар һэлхилхэ. Хойто аймагуудта 28—33, Байгал, урда аймагуудаар 11—16, бусад нютагуудаар 17—22 градус хүйтэн болохо. Улаан-Үдэ городто һүниндөө 27—29, үдэртөө 18—20 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум. Информационно мэдээсэл. КПСС-эй ЦК-гай тогтоол. «Барилгашадай үбэлэй шалгалта» гэһэн түрүү бэшэг; Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: модо урадхуулгада бэлэдхэл тухай; нүхэр Ветошниковой корреспонденци; фельетоной орондо Ф. Сорокиной материал.

Гурбадахи хуудаһанда: «Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй съездые угтуулан» гэһэн гаршаг доро Э. Леонтьевагай статья; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Буряадай чекистнүүд тухай рассказ; Лхасаран Линховоин тухай фоторепортаж, соносхолнууд.

ХҮРИН ТАХАЛАЙ ОХИН

Германиин милитаризм ба нацизмын үндэһые немецэй газар дээрэ таһалха зорилготой Потсдамска хэлсээнэй 21 жэлэй урда тээ баталагдахада, хүрин тахалай аюул одоошье үзэгдэхээ болихонь гэжэ хүн зон һанаһан байгаа..

Теэд гитлеровскэ фашизмын бута сохигдоһон дары Германиин зүүн хубида Потсдамай хэлсээнэй гол эрилтэнүүдэй сэхэ шууд бэелүүлэгдэжэ, үргэн ехэ демократическа хубилалтануудай бэелүүлэгдэжэ захалхада, харин Баруун Германида баруун тээхи гүрэнүүдэй сэхэ туһаламжаар реваншис хүсэнүүд тархяа үргэжэ эхилээ һэн. Германиие хэһэгүүд болгон таһалха программа США-гай, Великобританиин хабаадалгатайгаар Вашингтондо зарлагдаһан конференци дээрэ тодорхойлогдон хараалагдаад, Бизони (хоёр зоно) гэдэгые бии болгохо тухай хэлсээн 1946 оной декабриин 2-то баталагдаһан юм.

Тиигэжэл Германиие хэдэн хэһэг болгоһон ябадал Европодохи энхэ тайбан, аюулгүй байдалда түбэг татаһан милитаризмын, үһөө нэхэлгын, коммунизмда харша ябуулгануудай үзэл бодолой Баруун Германиин газар дээрэ таралгын эхин нүхэсэл болоо һэн. Бизони бии болгоһон ушар, баруун гүрэнүүдэй бусад ябуулганууд Баруун Германиин засаг баригшадай саашанхи политикые тодорхойлһон юм. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үрэ дүнгүүдые хубилгаха эрилтэ тэрэ политикын гол удха болоһон байгаа. ФРГ-гэй шэнэ маягай нацистнуудай мүнөөнэй «баварска илалтын» унги һабагшань тэрэ сагһаа эшэтэй.

Һаядаа Берлиндэ хэблэгдэн гараһан «Сэнхир дэбтэр» Германиие хэһэгүүд болголгын шалтагаан тодорхойгоор шэнжэлэгдэжэ зорюулагданхай. Энээн тухайда ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Отто Винцер пресс-конференци дээрэ хөөрэһэн байна. Дэбтэрэй орошол соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, тэндэ дурдагдаһан документнүүд 1945 онһоо хойшо мүнөө хүрэтэр Германида боложо байгаа шухала хэрэг ушарнуудай байдалые түүхын баримтануудай үндэһөөр Германиин хоёр гүрэнэй улад зондо сэхэ руунь элирхэйлэн харуулхын тула тунхаглагдаа.

Баруун гүрэнүүдэй зүгһөө дэмжэгдэдэг Баруун Германиин засаг баригша бүлэгүүдэй харша харгис ябуулгын гол шатануудтайнь: Бизони бии болгоһон, Германиие хэһэгүүд болгоһон. Баруун Германиие дахинаа зэбсэглэлгын замда оруулһан, НАТО-до хабаадуулһан, тон хүндэ гэмүүдые хэһэн нацис зэмэтэд ба үүсхэлшэдые гүрэнэй шухала шухала тушаалнуудта дэбжүүлһэн ябадалнуудтай. Бонной үһөө нэхэдэг шунахайралгатайнь, бундесверые атомна зэбсэгтэй болгохо эрилтэнүүдтэй, Германиин асуудалые эбэй гуримаар шиидхэхэ, Европодо амгалан байдал хангаха гэһэн ГДР-эй тодорхой дурадхалнуудһаа арсадаг ябадалтайнь «Сэнхир дэбтэр» танилсуулха байха.

Дэбтэр дотор дурсагдаһан өөрсэ баримтануудай нэгые абаад үзэе. 1945 оной намар... Нацис Германиин булад хайлуулдаг промышленностиин эгээн баян эзэн байһан Фридрих Фликын предприятинуудые эзэлэн абаха шиидхэбэри Саксонидо гараһан байгаа. Элдэб оронуудһаа хүсөөр абаашагдаһан 40 гара мянган хүдэлмэришэд дайнай үедэ тэндэ хүдэлмэрилдэг байһан. Фликын зөөри арад бүгэдын баялиг болгогдоһон юм. Тиигэжэ Зүүн Германи Потсдамска хэлсээнүүдээр хараалагдаһан демократическа гурим ёһо сэхэ шууд бэелүүлээ. Харин Баруун Германида тад ондоо байна. Жэшээлхэдэ, Гитлертэ буу зэбсэг олоор үгэдэг байһан, бүхы зөөриинь хураан абаха, 12 жэлээр түрмэдэ хааха гэжэ американска сэрэгэй сүүдээр сүүдлүүлһэн Альфрид Крупп фон Болен унд Гальбах гэгшэ гурбан жэл болоод сүлөөдэ гараад, мүнөө зуу шахуу предприятинуудтай өөрынгөө угаа ехэ концерные дахин толгойлдог болонхой.

Гитлеровскэ алуурашадай гэмтэ муухай аашануудай түлөө харюусалгатай ехэ ехэ монополинуудай толгойлогшод, гурбадахи райхын сэрэгэй промышленнигууд ФРГ-дэхи нүлөө ехэтэй хүнүүд болоод байна. Гитлеровскэ сэрэгэй генералнууд байһан, мүнөө шэнэ дай хэхые жүрөөдэжэ байдаг хүнүүд «Иксын үдэр» гэһэн нэрэтэйгээр ГДР-тэ добтолхо ээзрхэг шунахай түсэб табинхай. Бундесверэй штаб «урагшаа түриһэн хилэнүүдэй стратеги» гэдэгые тодорхойлон хараалаа. Правительствын зүгһөө мүнгэн туһаламжа ехээр абадаг зуу гаран реваншис томо эмхинүүд мүнөө Бонной республика дотор ябуулга хэнэ.

Германиин хэһэгүүд бололгые зайсуулха дурадхал, мүн хожомынь немец хоёр гүрэнэй хоорондын харилсаае заһаруулан һайжаруулха тухай дурадхал Германиин Демократическа Республикын хэдэн дахин оруулхадань, харин боннойхид ГДР-тэй харилсаа холбоо тогтоолгодо улам ехээр һаад тойбо татана. Үһөө нэхэлгын политика баримталдаг, Европодо түгшүүрилтэй байдал үүдхэдэг бүхы этэгээдүүд: дэлхэйн хоёрдохи дайнай үрэ дүн мэдэрхэ дурагүй, ГДР-ые хүсөөр ээмдэхэ бэлэдхэл хэдэг, Польшын, Чехословакиин, Советскэ Союзай... газар дайдада шунахайран һанаашархадаг этэгээдүүд бүхы Германиие түлөөлхэ эрхэтэйбди гэһэн Бонной правительствын бүтэхэгүй тэнэг шунахайралгые дэмжэн нэгэдэнэ гэжэ нүхэр Вальтер Ульбрихт байгша оной сентябрьда СЕПГ-гэй ЦК-гай VIII пленум дээрэ мэдүүлээ һэн.

Германиие хэһэгүүд болгоһоной түлөө, ФРГ-дэ милитаризм ба нацизм һэргээһэнэй түлөө харюусалга хэнэй дааха байһые «Сэнхир дэбтэр» үнэншэмэ тодоор элирхэйлэн харуулна.

О. ТРОФИМОВА,
В. АНДРИАНОВ.
(АПН).

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора — 38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и перевод — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02162. Зак. № 1163.